

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben évente 960,
félévre 480, negyed-
évre 240, havonta
80 L. Vidékre évente
1000, félévre 500,
negyedévre 250 lei,
havonta 90, egyes
szám ára 3 lei, va-
sárnapi szám 5 lei.
Ausztriában 40 Gr.
Párisban 10 Bl. 12 L.

NAGYVÁRADAI NAPLO

Szerkesztőség, ki-
adóhivatal és könyv-
tár: Printul Carol
(Szilágyi Dezső) u.
sz. Telefon: 21
Sürgőnycim: Napló
Oradea. Megjelenik
hét naponta kivételével
naponta korán reg-
gel. Hirdetések fel-
vétele díjazható
szerint.

VASÁRNAP, 1931. május 10.

Felelős szerkesztő: FEHER DEZSŐ

XXXIV. ÉVFOLYAM, 103. SZAM.

Puskaporos hordó tetején

Európa lázas. A gazdasági válság úgy el-
hatalmasodott, hogy a hideglelés rázza az ös-
szes államokat Belfasttól Konstantinápolyig.
Anglia belső válsága az indiai kérdéssel kom-
plikálva, adja meg alaptónusát az európai
közhangulatnak. A szigetország elleni bojkott
új erőre kapott és ez le is teritheti azt a nagy
ipari organizációt, mely hosszú ideig esata-
hajóira alapította világhatalmát és expanziv
törekvéseit. Franciaországban pedig lázasan
készülnek az elnökválasztásra. A reakciók
nem akarják, hogy a béke ügyét szolgáló el-
nök kerüljön a köztársaság élére, mert csak
így biztosítható és így állandósulhat a hábo-
rutól való remegés az egész kontinensen. Spa-
nyolországban az új köztársaság lázasan építi
pozícióit és innen távolból is konstátálható,
hogy még nem szilárdult meg a láva, mely az
erupeiót követni szokta. Közben a németek a
vámuniót akarják minden áron keresztül vin-
ni és azzal a 6 milliónyi osztrákkal szándéko-
znak regresszálni magukat, azért a veszteség-
ért, melyet Elzászban, Keletporoszországban
és Sziléziában a békeszerződések folytán el-
vesztettek. Olaszország pedig a franciákkal kö-
tendő flottaegyezmény fölött gondolkodik.

A kisantant államai arról tanácskoznak,
hogy milyen legyen egyöntetű eljárásuk a
folyton aktuális európai válsággal szemben.
Azzal a helyzettel, melyet egyrészt a politika,
de főképpen a gazdasági helyzet determinál.
Amint tudjuk, a három kisantantbeli állam
céljai sem azonosak és a szerb diktatura ne-
hezen tudja összeegyeztetni céljait a cseh na-
cionalista demokráciával. — Az európai
politikai zűrzavarban a fegyverkezés
egy pillanatig sem szünetel, államférfiak jön-
nek-mennek, utazgatnak, tárgyalnak, mint iz-
gatott orvosprofesszorok egy nagybeteg körül.
Nincs nyugalmi helyzet egy pillanatra sem. A
husz-millió munkanélküli, némaságában na-
gyobb nyugtalanságot okoz, mintha egy-egy
uccai tumultusnál a rendőrök gummibotjával
kerülnének közelebbi ismeretségbe. A vezető
politikuskok és nemzetgazdászok jól látják,
hogy itt vihar előtti csend van, melyet nem
lehet hólmi látszat-flastrommal gyógyítani.
Európa teljes egészében beteg. Beteg, mert teli
van a háború okozta határsebekkel, melyeket
nem gyógyítottak még be, beteg, mert célsze-
rűtlen gazdasági termelés folyik. Beteg, mert
a termelési rend, irtózik attól, hogy a jövő ér-
dekében áldozatokat hozzon. A nagytőke nem
érzi még, hogy a látszat nyugalma mögött a
népdüh morajlik és kenyérért üvölt milliónyi
munkástorok. Ez az üvöltés még ma nem han-
gos, de, hogy egyszer nagyot szóljon, hogy
egyszer kirobbanjon, arról gondoskodni akár
az orosz rend, melynek tavaszi terveiről je-
lenleg még nem tudunk semmit.

Kétségtelen, hogy amíg az orosz ipar és
mezőgazdaság tervei terra-incognita lesz az
európai államok előtt, addig semmiesetre sem
lehet arra számítani, hogy a többi államok
olyképpen építsék ki politikai és gazdasági
terveiket a jövőre nézve, melybe hirtelen me-
glepetés ne érhetné, a legmegfontoltabb politi-
kust és a legképzettebb nemzetgazdászt is.

Románia a nagy európai problémákkal
nem ér rá foglalkozni. Kiküldik a legügyesebb
országmet, Titulescut az árbóca. Elfoglalja
krözszi eleganciával kiépített londoni nagykö-
veti palotáját s addig itt, az országban ádáz-
zul folyik a választási harc, tobzódik a politi-
ka, pártharcok emésztik az országot megmaradt

erejét. Vigan politizálgat ez a lerongyolt, su-
lyos gazdasági betegségben szenvedő ország és
nem veszik észre a „nagy politikusok“, sem
a zseniális fiskális, sem a nagyszerű bankve-
zér, sem a nagytudású professzor, hogy puska-

poros hordó tetején mégse illenék kedélyesen
pipázgatni és a kis peccenyét megsütni annál
a tüznél, mely lángbaboríthatja a konszolidá-
ció felé csupán csak cammogó; vén Európát.
(L. Z.)

Ellentétek a kormányban

Jorga Valenibe futott a minisztertanács előtt, írja a Dreptatea

A Dreptatea mai száma szenzációs hírt
közöl, amely szerint a Jorga kormányban éles
személyi ellentétek merültek fel, egyrészt
Jorga miniszterelnök és Ghica külügyminis-
ter, másrészt Argetoianu és Manoilescu kö-
zött. A konfliktust a német-román kereskedel-
mi tárgyalások meghiusulása robbantotta ki.
Argetoianu és Manoilescu nagy sikert remél-
tek a németekkel kötendő szerződéstől, míg
Jorga és Ghica igyekeztek meghiusítani a
tárgyalásokat, hogy a francia politikának, a
mely aggódva nézi Románia és Németország
közeledését, kedvezzenek. A német delegáció
visszavonulásakor Argetoianu és Manoilescu
felkérték a németeket, hogy várjanak a vissza-

utasítással, míg a minisztertanács dönt az
ügyben. A minisztertanácsot azonban, amely-
nek a kérdésben döntenie kellett volna, Jorga
szerdáról csütörtök reggelre, majd csütörtök
délutánra halasztotta, majd csütörtök délből
egyszerűen elutazott Valenibe, azt remélve,
hogy távollétében a gazdasági bizottság el-
fogja intézni az ügyet anélkül, hogy a külügy-
minisztert kérdőre vonnák. Argetoianu és
Manoilescu azonban nem hagyták szabotálni a
dolgot — írja a Dreptatea — és elhalasztották
a kényes ügy tárgyalását Jorga visszatéréig
ugy, hogy a ma délelőtt összeülő miniszter-
tanácsban sorra kerül és minden valószínűség
szerint a botrány elkerülhetetlen.

Briand nagy beszéde a német-osztrák vámunióról

Nem teszem újra ellenségünké a német népet

A francia képviselőház ülésén Briand
külügyminiszter feszült figyelem közben ref-
lektált a német-osztrák vámunió miatt a néme-
tekkel és osztrákokkal szemben megtorlást
követelő beszédekre.

— Amikor a háború befejezése után meg-
kezdtem a népek kiengesztelésének politikáját
— kezdte Briand beszédét — tisztában voltam
azzal, hogy sok nehézséget és sok akadályt
kell leküzdenem. Megpróbálom most bebizo-
nyítani a kamarának, hogy politikám Francia
országra nézve hasznos volt. A parlamentben
ez a politika mindig többségre talált s az ös-
szes kormányelnökök is támogatták, így főleg
Poincaré, Tardieu és Laval.

Beszéde további folyamán Briand a bal-
oldali és a középpártok élénk helyeslésétől ki-
sérve részletesen ismertette, hogy mit tett
Franciaország a népek kiengesztelése érdeké-
ben. A lépésről-lépésre folytatott politika
eredménye az lett, hogy a háború ma mások-
kal nehezebben törhet ki, mint a múltban. A
mikor azt mondotta, hogy az Anschluss kér-
dése veszített éléből, nem mondott valótlan-
t, hiszen a mostani Anschluss-kísérletnek nem po-
litikai, hanem gazdasági természetűek. Nem
tagadja, hogy Franciaország sajnálatos té-
nyekkel került szembe, ez azonban csak annak
tulajdonítható, hogy a francia külügyminis-
ter legtöbbször üres kézzel sétáltatta mosolyát
a világban. Franciaország megkezdte az építő
munkát s ennek betetőzése lesz az európai
unió. Az európai államszövetség eszméje már
ma is kézzelfogható eszköz, amellyel erősíteni
lehet a békét.

A külügyminiszter ezután a német-osztrák
vámegyezségre tért át s a következőket mon-
dotta:

— A német államférfiakkal szemben min-

dig úgy jártam el, hogy nyugodtan állitha-
tom: nem érdemeltem meg ezt a gesztusokat.
Közöltem a német politikusokkal, hogy súlyos
pszichológiai és politikai hibát követtek el. Az
adott körülmények között nincs más hátra,
mint megőrizni hidegvérünket. A nemzet ener-
giáját abból lehet legjobban megítélni, ha so-
hasem hagyja elhatalmasodni esetleges izgal-
mát az ész szava fölött és nem sodortatja ma-
gát pánikba, amelynek csak további fájdal-
mas meglepetések lehetnének a következmé-
nyei. A német-osztrák vámtörvények közismertté
válása után a francia kormány valamennyi
érdekelte állammal közölte, hogy Németország
és Ausztria merényletet kísérelt meg a béke-
szerződések ellen. Henderson azt javasolta,
hogy terjesszék a Népszövetség elé a vitás
ügyet. Az Anschlusst a békeszerződések tu-
lajdonképpen nem tiltják, megvalósulásának
előfeltétele azonban a Népszövetség egyhangu
határozata, ami pedig, véleményem szerint, so-
hasem következik be.

— Vannak, akik azt állítják, — fejezte be
Briand beszédét — hogy az én politikám há-
borúra vezet. Olyanok is vannak, akik attól
sem riadnak vissza, hogy halálokat követeljenek
és meggyilkolásokra uszítsanak. Én csak azt
tudom, hogy a francia nép mint olyan, nem
hiszi el fantasztikus állításokat. A háborútól
csak akkor kellene félni, ha a nemzetek nem
volnának szilárdan eltökélve arra, hogy elke-
rüljék a háborút. Olyan férfiak, akik el vannak
tökélve a békére, nem fognak háborút provo-
kálni. Nem fogom megszakítani a kapcsolato-
kat Németországgal és nem fogom újra ellen-
ségünké tenni a német népet, hanem ve-
lük együtt fogom keresni a sok felmerülhető
nehézségek dacára, az európai béke megterem-
tését.

A kormányzáság elrendelte a margittai községi titkár felfüggesztését

Hosszu hetek óta folyik az a vizsgálat, amelyet a kormányzáság rendeletére indított meg Potoran C. margittai községi titkár ellen különféle szabálytalanságok miatt. Az első feljelentést dr. Bereghy Sándor margittai ügyvéd tette meg és ennek alapján rendelték el az eljárást.

A vizsgálatot kapcsolatos eddigi jegyzőkönyveket a megyei prefektúra már felterjesztette a temesvári kormányzásághoz, a mely — mint temesvári tudósítónk jelenti — utasította a biharmegyei prefekturát, hogy a vizsgálatot más irányban is terjessze ki, állapítsák meg, hogy a községi titkár feltevései hogyan tükrözték a titkár visszaéléseit és addig is, míg a vizsgálat teljesen befejezve nem lesz, illetőleg amíg a fegyelmi bíróság nem dönt, C. Potorán titkárt állásától felfüggeszték fel.

Lapunk munkatársa tegnap érdeklődött a vármegyei prefekturán, hogy a kormányzáság utasítása megérkezett-e és azt a felvilágosítást kapta, hogy igen és a megyei prefektúra a felfüggesztési határozatot haladéktalanul kibocsátja.

A kellemest a hasznossal egyesítve üdülhetünk a sétányokon

A tavaszi első szép napokkal egyidejűleg kihelyezték a tavalyról jól ismert székeket ez idén is a Bémer-térre, a Rákóczi-ut vasút felé eső részére és most először a Körösparti korzóra is. Az összes székek ragyognak a tisztaságtól, teljesen újra lettek ismét festve. Senkinek nem kell attól tartani, hogy a ruháját bepiszkitja, ha ezekbe a kényelmes karosszékekbe beleül. A székeket kezelő vállalat különös gondot fordít arra, hogy az összes székeket mindennap alaposan letisztítsák, mert azt akarja, hogy mindenki szívesen pihenje a napi munka fáradalmait ezeken az ülőhelyeken.

A vállalat igen ötletes módon egy helybeli céggel megállapodást létesített, mely szerint minden darab jegyért

2 lej helyett 3 lej visszaterít,

ha az illető legalább 100 lej értékűt vásárol az illető cégnél. Tehát ha valaki pl. 500 lej értékűt vásárolt és 5 darab 2 lejes jegy felett rendelkezik, úgy 15 lej kap vissza a jegyekért fizetett 10 lej helyett.

A fizetni nem tudó közönség részére a vállalat a Körösparton és a Rákóczi-ut-i platók alatt hófehérre festett padokat helyezett el, melyek bárki által, minden díj fizetése nélkül teljesen ingyenesen vehetők igénybe.

A nagyközönség, ugyanugy, mint tavaly, ez évben is, szívesen fogja ezeket az egész várost díszítő igen csinos és kényelmes ülőhelyeket igénybe venni, melyhez hasonló csak a külföldi nagy világvárosokban láthatók.

Férfi kalapot
olcsón, szépen és jól
találk és fest
Heller és Deutsch
Bv. Reg. Ferdinand 20.

* Budapestre utazik? Az Ungár Pensio IV. Váci-u. 18. Tel. 835—86, a legkellemesebb uri otthont nyújtja. Központi fekvés, modern comfort, elsőrendű ellátás.

FILMPALACE

Vasárnap d. e. 11:

1. Orvos, aki ölt 2. Első csók

Conrad Veidt

Anny Ondra

Gyönyörű felvételek

Vasárnap, hétfő, kedd d. u.

Rendes helyárak

FEHÉR HEGYEK FIA

Németül beszélő, zenélő, pazar rendezésű hangosfilm 12 felv.

A főszerepben: **RENATE MÜLLER,**

Előzőleg hangos Miky Maus pótkép

3 órákor olcsó helyárak

Pazar rendezés!

3 órákor olcsó helyárak

A Magyar Párt megkezdi választási propagandáját a megyében

Az Országos Magyar Párt biharmegyei tagozata néhány nap múlva megkezdi választási propagandáját az egész vármegyében. Tekintettel arra, hogy a vármegye kerülete igen nagy, viszont a rendelkezésre álló idő kevés, a pártvezetőség több propaganda-csoportot szervez, úgy, hogy egy és ugyanazon napon számos községben ismertethessék meg a magyarsággal a párt munkásságát. Az első gyű-

léseket kedden, május 12-én tartják meg, amelyeken Hegedüs Nándor, a párt képviselő-jelöltje is megjelenik. Délelőtt fél 10 órákor Biharpüspökiben, 11 órákor Biharon, délután 3 órákor Hegyközkovácsiban és délután fél 5 órákor Paptamási községben lesznek választási gyűlések, amelyeken a pártvezetőség számos tagja is fel fog szólalni. A gyűléseket az illetékes hatóság már engedélyezte.

Ökölnyi betűkkel hirdeti a nemzeti-párt lapja, hogy kezdődik a diktatura

A nemzeti parasztpárt erdélyi lapja, a Patria első oldalán ma óriási betűkkel nyomtatott hír riasztja a közvéleményt „A diktatura kezdete” cím alatt. A rémhírre a kormány egy állítólagos rendelete szolgáltatott okot, amely a zsandárságról szól. A Patria kérde a kormányt, hogy a rendelet tényleg érvénybe lépett-e, mert ez a diktatura kezdetét jelentené.

Mindenesetre a nemzeti parasztpárt általános híresztelése a diktaturáról élénk elgondolást váltott ki a legfelsőbb királyi kijelentéssel, melyet a napokban tett Geo London, világhírű francia újságíró, amely szerint diktaturáról szó sincs, Románia alkotmányos és parlamentáris vezetés alatt marad továbbra is.

Halálra ítélték a nürnbergi gázgyilkost

Nürnbergből jelentik: Az esküdtszék ma ítélt meg Suchmann Erzsébet felett, aki, mint ismeretes, gummicsövön keresztül világító gázt vezetett 70 éves szomszédnője

szobájába és ilyen módon meggyilkolta. Az esküdtszék halálra ítélte Suchmann Erzsébetet.

Európának és Amerikának össze kell fogni a szovjet ellen, mondotta Bethlen István a Sauerweinnek adott interjuban

Budapestről jelentik: Sauerwein, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, meginterjúolta gróf Bethlen István miniszterelnököt, a párisi Le Matin számára. Az interjú keretében a szovjet-dumpinggal kapcsolatban Bethlen István a következőket mondotta:

— A szovjetkonkurrencia ellen együttesen kell összefogni Európának és Amerikának, mert csak így tudják azt megakadályozni. Az együttes összefogásban Bethlen elég erőt és posszibilitást lát arra, hogy sikerülni fog keresztül vinni a válság megoldását és gátat vetni a szovjet-dumping áradásának.

Bethlen továbbá elmondotta, hogy Ausztria és Magyarország között egyezség jött létre, amelynek értelmében Magyarország

kétmillió métermázsza gabonát szállít Ausztriának, amiért cserébe ugyanannyi ipari terméket kap. A magyar-osztrák vámunió csak egy évre kötött a két állam között.

Olcsóbb a képrám:

Rosenfeldnél, Teleky ucca 4.

Javítás, aranyozás

Olcsón és jól vásárolhat!

gyermekzoknit, gyermektrikót, harisnyát, kcsztyút, rövidárukat nagy választékban

Szenszkinél, Sas-passage

A VILÁG

Az Egyesült-Államokban most új óriási kormányozható léghajót építenek, amely kétszer akkora lesz, mint a Graf Zeppelin. A léghajó, amelyet „Akron” névre fognak keresztelni, valóságos repülő erődítmény lesz és négyszer át tudja majd repülni az óceánt anélkül, hogy gáz és fűtőanyagát ki kellene egészíteni. Az építés két millió dollárba kerül.

(Kölnben letartóztatták a landsbergi községi pénztár főnökét, Ballenberger tanácsost, aki a reá bizott községi pénzekből hetvenháromezer márkát elcsikkasztott, azután pedig megszökött. Elfogatásakor mindössze hatszáz márkát találtak nála. Ballenberger, aki nyolc gyermek apja, elmondta, hogy a csaknem két millió lejnek megfelelő összeget egy hét alatt különböző éjszakai mulatóhelyeken elmulasztta.

Indra orosz határállomáson a hamburgi szovjetkereskedelmi képviselőt egyik magasrangú tisztviselője, Mihael Morilevszki egy tolató mozdony elé vetette magát és a vonat halálra gázolta. Egyes hírek szerint Morilevszkit, aki hazatérőben volt Moszkvába, a Cseka emberei tették el láb alól és a gyilkosságot öngyilkosság látszatával akarják leplezni.

A Baird Television Company londoni laboratóriumában egy új távolbalátó készülék tökéletesítésén dolgoznak, amely olyan olcsó lesz, hogy minden rádiótulajdonos megszerezheti és a rendes rádióprogram felvétele alkalomával az előadás megtekintésére is felhasználhatja. Az angol rádiótársaságok e találmány üzembehelyezése után naponta délelőtt egy fél órát és hetenként két estén egy-egy órát televíziós leadásokra fognak fordítani.

Kantonban a Juhú arzenális erődítményében eddig fel nem derített okokból robbanás történt, amely tíz embert megölt, nyolcat súlyosan és harmincnél többet könnyebben megsebesített. Az erődítmény teljesen elpusztult.

Szardán éjszaka meghalt Londonban a világ legidősebb orvosnője, dr. Harriet Clisby, a ki pontosan százszázötven éves életkort ért el. Mrs. Clisby 1865-ben a newyorki egyetemen szerezte diplomáját, amikor Európában nők még nem léphettek az orvosi pályára.

A dardzsilingi lapok jelentése szerint Tibet legfőbb egyházi és világi ura, a dalai láma autót vásárolt, amellyel nagyobb körutat akar tenni a Himalája vidékén. Mivel pedig ezen a környéken igen sok helyen megszakadnak az autózásra alkalmas utak, a dalai láma harminc kullit is visz magával útjára, hogy szükség esetén ezek a vállukon vigyék tovább a gépkocsit.

A nagyváradai ítélőtábla két vádlottat felmentett a Coltescu-perben

Tegnapi számunkban már megírtuk, hogy a nagyváradai ítélőtábla megkezdte Coltescu vasuti főtisztviselő bűnperének a tárgyalását, aki ellen azért indult eljárás, mert állítólag csak megvesztegetés útján volt hajlandó a vasuti alkalmazottakat elöléptetni. Coltescunak több bűntársa is volt, akik közül Tóthot jogerősen felmentette a bíróság, míg Trimbescu és Hurea kolozsvári vasuti főtisztviselőket bűncselekmény hiányában a nagyváradai ítélőtábla is felmentette.

A többi vádlottak ügyét a bíróság szétválasztotta és ezt június 19-én fogja letárgyalni.

Modern Branko és Perzsaszőnyegek, fonalak szövökellékek Schuihof Emilné, Orient Szövőkiskola. Str. Ciorogariu, Uri-u. 14.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9-ker **Heyman Szinkör** 2 órai kacagás!!!

Szenzációs vigjáték-műsor

1. Pinty és Ponty 2. Pinty és Ponty

mint síró örökösök

mint muzsikuskok

Ezt megelőzi **Brodway Melody** parodiája. Előadja a kutya hadsereg!

Az ügyészség kérelmére Gassenfeitet ma elszállítják a javítóintézetbe

Egyik legutóbbi számunkban megírtuk, hogy Gassenfeit Antal büntetésébe, tekintettel arra, hogy kiskorú, a vizsgálati fogsággal eltöltött 10 hónapot a bíróság nem számítja be. A nagyváradai ügyészségen is ugy látszik, problema lett Gassenfeit Antal előzetes fogvatartásának a kérdése, mert a törvény idevonatkozó szakaszai szerint a kiskorúak nem előzetes letartóztatásban vannak, hanem csupán őrizet alatt és így ezt az

időt a törvény nem tudja be nekik a kiszabott büntetésből. Erre való tekintettel a nagyváradai ügyészség átiratot intézett a törvénytörőkhöz, amelyben kérte, hogy Gassenfeitet azonnal szállítsák át a javítóintézetbe azért, hogy büntetését megkezdhesse.

Illetékes helyről nyert információink szerint Gassenfeitet még a mai nap folyamán átszállítják a javítóintézetbe.

Ujabb rablógyilkosságra készültek Elesden

Éjszaka betörtek Braumann Mór járási állatorvos házába, aki revolverrel kényszerítette menekülésre a betörőket

Ujabb vakmerő bűncselekmény foglalkoztatja ismét az élesdi hatóságokat. Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörtek Braumann Mór járási állatorvos házába és csak egy véletlen mult, hogy a betörésnek súlyosabb következményei nem lettek. A zajra ugyanis felébredt az állatorvos és revolvert rántott elő és menekülésre kényszerítette a betörőket. A tettesek a revolver láttára ijedten hagytak ott minden lopásra összegyűjtött holmit és a ház kerítésén keresztül futva elmenekültek. A járási állator-

vos természetesen gondolni sem tudott a betörők üldözésére és így nem lehet tudni, hogy kik akarták elkövetni az újabb vakmerő élesdi betörést.

A mezővárosban nagy nyugtalanságot okozott Braumann Mór járási állatorvosnál történt betörés, mert hiszen alig néhány napja, hogy a kettős élesdi rablógyilkosság tetteseit a hatóságoknak sikerült ártalmatlanná tenni és most ugy látszik, újabb rablóbanda ütötte fel a fejét.

Benes módosíthatónak tartja a békeszerződéseket

De csak a Népszövetség hozzájárulásával

Prágából jelentik: Benes a szenátus külügyi bizottságában válaszolt a vita szónokainak. Kifejtette, hogy a vámunió kérdésében a dolgok még csak kialakulóban vannak. Az elv az, hogy a külpolitikáért felelős tényezőnek akként kell cselekednie, hogy elejét vegye későbbi súlyos és veszedelmes konfliktusoknak. Ezután behatóan foglalkozott a kisanant bukaresti értekezletével. Hangoztatta, hogy az egységes Európa mellett van, mert nem tartja fantómnak, fantáziának, vagy utópiának, hanem meggyőződése szerint megvalósítható tervnek, amely azután feleslegessé teszi a mindenféle blokkokat. A vámunió kérdése szerinte próbaköve lesz annak, mennyire haladt előre a megegyezés a németek és csehek között. Szerinte a csehnemet jóviszony ápolása nemcsak belpolitikai, hanem külpolitikai kérdés is, különösen olyan kérdéssel kapcsolatban, amelyben konfliktus is törhet ki Csehország és két német szomszédja között. Ami a békeszerződések módosításának kérdését illeti, Benes utalt arra, hogy a békeszerződések erre vonatko-

zóan intézkednek, jelesül kimondják, hogy módosítások csak a Népszövetség hozzájárulásával történhetnek. Tény persze az, hogy abban a pillanatban, amikor a módosítások ügye a Népszövetség elé kerül, az egyik párt a módosítások mellett, a másik pedig ellene volna. „Ha ma merülne fel a kérdés, akkor — őszintén beszélve — ellene volnánk”. Benes végül hangsúlyozza, hogy meggyőződése szerint ez a kérdés is barátságos szellemben lesz megformálható.

Benes végül kifejezte azt a meggyőződését, hogy az aktuális konfliktus békés elrendezése megvalósítható lesz.

Pompadour kézimunkaszalon

Széchenyi tér 2. (Marmorosch-bank épületben).

Ajánlja legutóbbi kiállításán is bemutatott függő-nyei 2000 leitől, ággyterítőket, abroszokat, luxus fehérnemű és ággynevelők készítését legolcsóbb árban. Függőnyök átalakítását.

Kettős matiné
a Heyman Színházban

1. Apák büne

Emil Jannings

2. Diktátor

Aranyóra

(Bemutató előadás a Magyar-színházban)

Az Aranyóra egy aranyóra problémája körül fordul meg, amely kulesra jár és esengő hangon üti a fertályt. Ez az aranyóra egy Bogdán nevezetű szegény emberé, akit az élet már megfosztott munkától, kenyértől és minden reménységtől és csupán ezt az egyetlen ékszert, ezt az egyetlen kincsét hagyta meg számára. Az óra, az aranyóra teljesen a szívéhez nőtt és olyan a hangja is, mintha a szíve szólalna meg. A szíve dobogása esendül vissza az óra ütéseiben, amelyet a nagyapjától örökölt és amittől nem tudna sohasem megválni.

Az élet azonban olyan helyzetbe sodorta, amely elszakította tőle az aranyórát. Egy munkaközvetítő helyen ült, állás után nézett, közben elbeszélgetett a többi munkanélkülikle. Beszéd közben az aranyóra is előkerült a zsebéből, simogató szeretettel mutogatta éhező társainak és nem tudni hogyan, de az óra megállt. Mindjárt akadt egy munkanélküli órásság is, aki vállalkozott, hogy újra mozgásba hozza az óra parányi gépezetét. Szerzőszám nem volt nála, elment a szomszédba, hogy az órát megjavítsa és nem jött vissza.

Bogdán aranyozó leánya randevuzott egy ligeti padon egy fiatalemberrel. Szerelmes akáccillat volt a levegőben. A muzsika, amely ingyen jött a szomszédos kávéházból, belopódzott a szívekbe és a fiatal leányt, akit még nem csókolt meg senki, megcsókolta a legény. Összebujtak, beszélgettek, suttogtak és mint mindazok, akik szeretik egymást, végtelenül őszinték akartak lenni egymáshoz. A fiatalember bevallott mindent, elmondotta, hogy lopott egy aranyórát, egy egyszerű kis javítási trükkkel, kiment a löversenyre, nagyon sok pénzt nyert, mert nem értett a lovakhoz.

A leány ijedten ájult magához. A fiatalember nem volt más, mint apja aranyórájának a tolvaja és ő most még szíve egész szeretetével is megajándékozta. Bakfisosságot forralt. Az órásságát felhívta a lakásukra és prezentálta apjának — a tolvaját.

Az órásság nem állt meg ennél a bűnnél, hanem egy esti órában elrabolt egy ismeretlen embertől egy másik aranyórát. De most

már nem pénzért, ment erre az utra, hanem vissza akarta adni az aranyórát a leány apjának. De az az óra nem volt már a régi, az öreg felvitte a rendőrségre, vallatásra fogták és kénytelen-kelletlen feladta a már megszerezett bűnös, de jólelkű fiatalembert.

Az események peregetek tovább és az aranyóra, Bogdán mester aranyórája egy kétértelmű randevu árán visszakertült tulajdonosához. Boldogan szorította melléhez az órát, a mely felcsendült az öreg szíve felett s vele együtt utolsót ütött a szíve is.

Az Aranyóra főszerepét Parlaghy Ilonka játszotta igazi művészi intuícióval, nagyon sok bájjal és leányos kedvességgel. Mindvégig megtalálta a szerző által elgondolt hangot, valóságos pesti ennivalóan bűnös fiatal leány volt. Bogdán mestert Mihályffy játszotta leegyszerűsített és tökéletes művészettel. Homo-

Meteor papirkereskedés

(Grünbaum Sándor)

üzletét áthelyezte

Szent László tér, Czillér mellé

kay Pál, a megtévedt órásság szerepében nyújtott kiválót. Pogány Janka, Stoll Béla, Lukács Pál elsőrendű kabinetalakítást nyújtottak.

Szép Ernő darabja, az Aranyóra, amely Budapesten is feltűnően nagy sikert ért el, valószínűleg hosszabb ideig marad a nagyvárad magyar színház műsorán.

(k. a.)

A törvényszék jóváhagyta a meggyilkolt Kalenda kényszeregyezségi kérelmét

Néhány nappal ezelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék Gassenfejt Antal bűnpörét, akit, mint tudvalevő, Kalenda János kereskedő meggyilkolásáért és kirablásáért 7 évi fogházbüntetésre ítélte. A meggyilkolt Kalenda János kényszeregyezségi ügye tegnap délelőtti került a törvényszék Constantinescu-Kálnay büntetőtanácsa elé, alig néhány napra a rablójalkossági bűnper letárgyalása után. A törvényszék rövid tárgyalás

után a Kalenda-cég kényszeregyezségi kérelmét jogerőre emelte, ahol a passzívák 1.604.000 lejt, míg az aktívák közel 1.400.000 lejt tettek ki. A cég 60%-ot ajánlott fel hitelezőinek.

Ugyancsak tegnap tárgyalta a nagyváradai törvényszék Glück Ábrahám margittai kereskedő kényszeregyezségi kérését is, amit elvben elfogadott a bíróság.

Garami Ernő Genfbe költözik és a Népszövetség alkalmazottja lesz

Ismeretes, hogy Garami Ernő néhány hónappal ezelőtt visszatért Magyarországra és a Népszava szerkesztőségében helyezkedett el. Garami Ernő vezércikkével is irányította a magyarországi szociáldemokrata párt munkásságát, azonban a párt eddigi vezetőjével különféle surlódásai támadtak. Bármennyire is titkolták ezeket a surlódásokat, azok végeredményben mégis kihozták és Garami Ernő elköltözött Magyarországról.

Az volt a hire, hogy nem akar többé po-

litikával foglalkozni és egy bécsi nagy exportkereskedelmi vállalatnál helyezkedik el. Ennél a feltevésnél sokkal érdekesebb és valószínűbb Garami új orientációja. Nevezetesen arról van szó, hogy Garaminak igen nagy befolyásu elvbáratái a Népszövetségnek szándékoznak pozíciót biztosítani. A Népszövetség szociálpolitikai osztályának egyik adminisztratív állását töltetik be vele, ahol a világbéke érdekében nagy tudásával értékes munkásságot fog kifejteni.

Vergődés a front mögött

KOMÁROMI JÁNOS 9

Kavujával is szokatlanul szíves volt az első találkozás. Miután egy-két baráti szót váltottak, az ukrán óriás félreállt az ablak mellé és míg kifelé nézett az uccára, lógni hagyta a fejét, mint valami beteg ló. Valami hazavágyó dalt duruzsolt az orrán keresztül.

A hadiszerkesztőség tagjai eközben átvonultak a szomszéd szobába, mely a redakciót jelentette egyúttal s magukkal tessékelték a költőt is.

Csak itt nézett körül először.

Tizenhárom asztal volt körbeállítva: minden asztal egy-egy néptörzs képviselője a hadiszerkesztőségben. Kivétel ez alól csupán az osztrák-német nemzet volt, melynek a szemközti szobában járt ki két asztal, a két hadnagy számára. A magyar nemzetnek — s ezt el kell ismerni lojalisan — annyiban járt ki a szuverénítás, hogy a tizenhárom asztal közül a sorrend szerint elsőnél ült munkaközben Márki Dénes és Kiss Kálmán önkéntes-tizedes ur.

A szoba fűtve volt s miután egy darabig zsi bongva beszélgettek össze-vissza, benyitott a szerkesztőségi szolga, egy Bubenyik nevű gyanus és kancsal ukrán gyalogos, savószemű törpe alak s elkiáltotta magát:

— Meine Herren, öt perc múlva kilenc!

Erre a kiáltásra a szerkesztőségnek mind a huszonhat tagja lecsöndesült s helyet foglalt a tizenhárom asztalnál, mialatt a költő az ablaksarokba szorult s várt a sorsára szerényen. Az önkéntesek a tollakat tisztogatták, vagy a tintatartókat vizsgálták meg. Így telt el vagy öt perc, amikor...

Amikor nesztelenül fölpattant az ajtó felszárnya s az ajtóban ott állt Hunke kapitány ur, a parancsnok-szerkesztő.

Bohinszky pillantott oda először. Már ugrott is a székről esze nélkül s abban a negyedmásodpercben rákvörösre dagadt képpel ordított egyet:

— Habt Acht!

Fesztes vigyázba vágódtak föl valamennyien. A költő az ablaksarokba szorulva.

Riasztó csönd lett. Csak a szívek kalapáltak.

A költő hirtelen egy vékonypénzü, nyári-szeplős kapitányt látott az ajtóban, aki teljes frontadajusztiungban állt ott, moccanás nélkül. Rohamsisak a fején s kézigránát a derékszíjára csatolta. Szemét félpillanatra le nem vette volna Bohinszkyról, aki csaknem szétcsattant. Akkor egyszerre föltreccsent Hunke kapitány:

— Önkéntes Bohinszky, mért van kigombolva a blúza?

Bohinszky, akinek helye a tüzes vaskályha mellett volt kijelölve, hebegni próbált:

— Kapitány ur, alázatosan jelentem, a kályha annyira süt, hogy a nadrágomat perzseli...

— Also drei Tage — szólt minden felindulás nélkül a kapitány.

(A „drei Tage“ egyenértékű volt három-

napi egyessel.)

Bohinszky, a szerencsétlen, alig-alig hápogott, de azért védekezni próbált másodszor is:

— Kapitány ur, alázatosan jelentem:

— Also zehn Tage — legyintett Hunke kapitány.

Bohinszky nyelt egyet s visszakapta a nyelvét. A kapitány csak ekkor nézett körül először s hirtelen meglátta a költőt. Csaknem elájult:

— Hát ez az ember hogy került ide?

A költő abban a szempillantásban olyan lett, mint a cékla s szemedülletlen tisztelgett:

— Kapitány ur, Kóré Antal egyévi önkéntes-tizedes alázatosan jelentem, szolgálattételre bevonultam.

Hunke kapitány pislantott a költő felé s kivételes kegy gyanánt odaszólt neki:

— Ruht!

De érzett a hangján, hogy belefájult a szíve, amiért egy gyöngye pillanatában némi engedékenységet talált tanúsítani egy olyan egyeddel szemben, aki a civiléletben valami tintanyalnok lehet legföljebb...

Rémült csöndben feszültek valamennyien egyenesbe. Mintha karó lett volna minden nyomorult, frontkerülő bagázsalakban. Hunke kapitány meghordozta szemét a leköpnivaló polgári különítményen (Civil-Detachment), s amikor észrevette, hogy az egyik vend önkéntesnek nincs bedgva a bakanesszija, csücske, összeremegett a visszafojtott indulattól.

— Zum Rapport!

Végignézett mégegyszer a társaságon s mély szájalom reszketett a hangjában:

— Bagage!

(Folyt, köv.)

Ciankáli

Irtta Friedrich Wolf

Az európai és amerikai általános gazdasági krízis egyebek közt aktuálissá tette a születésszabályozás kérdését is mindenütt a világon. Lapokban és előadásokon s különösen e célból kiküldött bizottságokban folyik a vita. Ebből az alkalomból szólaltatjuk meg Friedrich Wolf Ciankáli című nagyszerű darabjának egyik jelenetét.

(Dr Moeller rendelője: íróasztal, műszer-állvány, Sollux-lámpa, mosdó, székek. Bejárat jobbról és balról... — Dr Moeller ép' egy hölgyet konzultál; a kiállított bizonyítványt teszi borítékba.)

A hölgy: Ugy-e biztosan számíthatok a diszkréciójára, doktor ur?

Dr Moeller: Kötelező orvosi titoktartás, nagyságos asszonyom! (A borítékot leragasztja és átadja a levelet.)

A hölgy: Szabad érdeklődnöm doktor ur, pozitív a bizonyítvány?

Dr Moeller: Ez függ még a beavatkozó gynäkológustól, aki a műtétet csinálja.

A hölgy: (Gyorsan) Ezt garantálom.

Dr Moeller: Ön lebecsüli a mi felelősségünket.

A hölgy: Mit kockáztat ön? Bocsanat doktor ur, én értem. De hát egy véletlen miatt az egész életemet tönkre tegyem, most, amikor a legjobb formában vagyok! Hockey-csapatom sürgősen vár Davosban.

Dr Moeller: Véleményezésem kizárólag a konstataciókon alapszik.

A hölgy: Doktor ur, én nem szeretem ha nem felelnek a kérdéseimre; — javasolja a beavatkozást?

Dr Moeller: Azt hiszi, hogy irtam volna különben? (Felsegíti a hölgynek a köpenyét.)

A hölgy: Ezer köszönet! Nagyon köszönöm...

(A hölgy az orvos kíséretében balra el. Dr Moeller visszatér, rendezti a műszereit, az íróasztalhoz ül, följegyez valamit, aztán jobbfele megy) Na tessék — (jobbról belép Max).

Max: (Az előtérben. Betegségélyző könyvecskét az íróasztalra teszi.)

Dr Moeller: (Átveszi a könyvecskét. Beírja a nevét): Mi a baja?

Max: A bordáim között, doktor ur...

Dr Moeller: Lázas?

Max: Nem tudom.

Dr Moeller: (Még mindig ír). Vetközzék le.

Max: Egészen?

Dr Moeller: Ugyan kérem, csak annyira, hogy a szóbanforgó helyet lássam. Ma már maga a nyolcadik az üzeméből! Sztrájkbetegség, mi?

Max: Hogy gondolja a doktor ur?

Dr Moeller: Ugy gondolom, hogy a beteg pénz sem megvetendő, ha a szakszervezeti pénztár felmondja a szolgálatot, mi?

Max (Meztelen felsőtesttel): Orvosi vizitre jöttem, doktor ur.

Dr Moeller (Élesenszeműgre veszi): Aha! Hát hol az a baj fiam?

Max: Itt a bordák közt... Lélegzetvételkor fájdalmakat érek.

Dr Moeller (Hallgatóval vizsgálva): Vegyen lélegzetet... Most eressze ki!... Még egyszer!... Most megint eressze ki!... (Kezeit a lapockák alá teszi) Mondja: háromszáznegy-

Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy

átköltöztem

a Szöcsvay u. 16. sz. alól a Szilágyi Dezső u. 21. számmal szemben levő

Patakucca 2.sz.

alá

Blum Ignátz, nőiszabó

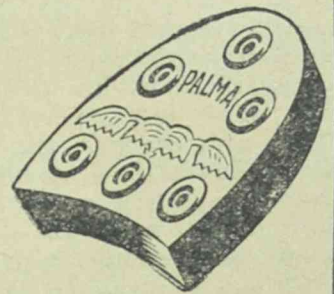
A sportolás igazi élvezet

mindaddig, amíg a test el nem fárad. A gyalogjáró a kirándulás elején még gyönyörködik a természet szépségeiben, de oda van minden varázs, ha testben és lélekben kimerült.

Ne menjen szabadságra és kirándulásra PALMA nélkül a cipőjén. Szívesen fog erre a tanácsra visszaemlékezni minden kilométernél, amit PALMA sarkon tesz meg.

A PALMA ruganyossá teszi a járást, kiméli a lábat meg a cipőt és emeli a jókedvet.

**A PALMA kaucsuk sarok
növeli a sport élvezetét.**

ven, négyszázhetvenhárom! — Pompás! Mindenesetre elsőrang apparátusa van... Ellenőrizhetetlen... Képzeld... (Ismét leül az íróasztalához) Melhántvagynuladás, mi?

Max: Lehetséges.

Dr Moeller: Ecetet, fiam. Ecetet. Azt hiszi nekem nincsenek szurásaim olykor latyakos időben. Ilyenkor azonban azt mondom magamnak: huzd ki magad! Összeszorítani a fogakat! A szellem az, ami a testet élteti.

Max: Mi bajom, doktor ur?

Dr Moeller: Több keménységet önmagával és több felelősségérzetet az állammal szemben.

Max: Ha az ember még két tojáshoz és egy pohár tejet sem vehet magának.

Dr Moeller: Ahá.

Max: (Ingerülten): Természetsen! A maguk számára az éhség nem betegség!!

Dr Moeller: Frázisok! Az embertől függ, az embertől! A szorgalomban, a tisztességben, a kitartásban való hitétől! Hisz az asszonyaik is sztrájkolnak és nem akarnak több gyermeket! Nincs nap, hogy egyik kinevnyissa a gázcsapot, vagy ne jöjjön hozzánk bűnös szándékkal.

Max: Hát még egyre több gyerek és éhenkórász és munkanélküli legyen?

Dr Moeller: A legfontosabb isteni parancs a ne öljen cselekszik!

Max: (Nyugodtan néz az orvosra).

Dr Moeller: Az a nép, amelyiknek nincs születésfelesége...

Max: ...nem szállít többé ágyutöltelékét és sztrájkító-tartaléksereget.

Dr Moeller: Moszkva! Gurul a rubel megint! Azt hiszi mi nem látjuk! — Itt a könyvecskéje.

Max (Megnézi): Egészséges! Munkaképes! Köszönöm doktor ur! (El akar menni jobbra).

Dr Moeller: (Balfelé irányítva): Arra! (Max el, balra). Ez hiányzott még a várószobámban! (Megmosakszik, jobbra kiszól): Tessék!

(Belép Hete nagyon félénken.)

Dr Moeller (Az íróasztal előtt): Kérem a könyvecskét. (Ránéz a lámpára): Legyen olyan jó nyilatkozzék egy kicsit gyorsabban! Mi baja?

Hete: Doktor ur... (Hallgat.)

Dr Moeller: (Felismeri a helyzetet): Oda-kint még tíz beteg vár. Valamennyinek igénye van rám. Kérem nyilatkozzék röviden.

Hete (Hevesen, de halkán): Segítsen rajtam, doktor ur.

Dr Moeller (Jóllehet már tudja miről van szó): Még egyszer kérdem, miről van szó?

Hete: A legnagyobb szorongásban: Nem bűn, doktor ur... Tényleg nem bűn, doktor ur ha segít rajtam! El kellett mennem hazulról... Hisz magunknak sincs... Már negyedik hete tart a kizárás... Alig jut valami krumpli és kenyér... Hatan lakunk egy szobában. Hogy legyen még ott egy hetediknek helye? Ön orvos, doktor ur és látja napról-napra a nyomorúságot. Kell, hogy segítsen rajtam!

Dr Moeller (Feláll): Ha jól értem, egy büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekedetet kíván tőlem.

Hete: Doktor ur, én nem tudom mit mond ön... Szükségem van a segítségére doktor ur. Mi munkásnők nagyon keveset értünk ahhoz, amiről tudnunk kellene. Sohasem hagynak békében... S azután nem segít rajtunk senki.

Dr Moeller: És az anyja? Mit mond az?

Hete: Beszél... szegényről.

Dr Moeller: Hát talán tisztesség! Az „ujkor” vívmánya, amikor minden fém és gyeplő elszakadt! Vagy nem?

Hete: Igen, igen doktor ur! Igaza van! Most azonban segítségre van szükségem, doktor ur segítségére! Nem szabad, hogy megszülessék: nincs hely, ahova fektessem, nincs rongy, amibe takarjam, se kosár, se élelem.

Dr Moeller: És az apja?

Hete: Oh, doktor ur. (A sirás rázza): Nem bírom tovább.

Dr Moeller (Mégfogja a vállánál): Mindig ugyanaz minden rendeléskor... Megsimogatja a haját) Szedje össze magát! Kint az emberek hallják! Hát senkise gondoskodik a gyerekről?

Hete: De igen, doktor ur, de igen... De nincs munkája.

Dr Moeller: Ezzel a kifogással lapul meg valamennyi.

Hete (Belevág az orvos szavaiba): Ő nem lapul. Ő vállalja azt, amit csinált!

Dr Moeller: Hát miért nincs akkor most itt?

Hete: Mert bujkálnia kell.

Dr Moeller: Ugy!?

Hete: Nem, nem doktor ur, nem csirkefogó! Ember, aki a többiekért harcol! Szükségből tette amit tett, a többiekért doktor ur.

Dr Moeller: Magát azonban a bajba hagyja, mi?

Hete (Egy pillanatra elbágyad, aztán összeszedi magát): Méllém állna és a gyerek

Óvakodjunk a kontároktól!

Jó munkát csak tanult szakiparostól kaphat, mint ilyen, közismert

Végh ruhafestő és vegytisztító
Bémer tér 2. Liliom u. 5. Telefon 2-17

mellé is de lássa be, doktor ur, hogy üldözik. Hisz maga is ember, ember, egy orvos, akinek segíteni kell...

Dr Moeller: Ha szabad volna segítenem. De mit tegyek? Hisz nekünk orvosoknak a törvény megköti a kezünket... (Egy pillanatra tétováz; azután: Ugy látom, drágám, maga nincs a dologgal teljesen tisztában. (Az íróasztalról felvesz egy könyvet: ime itt áll a németbirodalom büntetőtörvénykönyvében, a 218. paragrafusban: „Az a terhes nő, aki magzatát szándékosan elvetéli vagy az anyatestben megöli, öt évig terjedő fegyházzal büntetetik. Ugyanezek a büntetési rendszabályok alkalmazandók azokra, akik az elvetélés eszközeit szolgáltatják, avagy alkalmazták rajta.” — Tessék!

Hete (Hallgatagon áll.)

Dr Moeller: (Kikelve magából, szinte lelkesen): Ugy-e bár ez egész másképp hangzik! És azután: az Eisenachban tartott 45. német orvosnap és a birodalmi gyűlés egyik bizottsága megállapították, hogy Németországban ennek ellenére mégis évente nem kevesebb, mint nyolcszáz ezer tiltott magzatelhajtás történik; több mint tízezer német anya hal meg évente ilyen nem orvosok által történt beavatkozás révén. Ezenkívül ötvenezer körül jár évente Németországban az olyan súlyos megbetegedések száma, amik az ilyen hozzá nem értő beavatkozás következményei.

Hete (Ránéz az orvosra): És ilyen körülmények között ön még mindig orvos?

Dr Moeller: (Zavart): Hogyan? Mit jelent ez? Engem okol talán ezekért az állapotokért? Hisz éppen mi orvosok beszéljük agyon a tudókat; ha azonban ma minden kötelék és kötelesség hiába, ha szívesebben rohannak a moziba és a sportterekre és kigunyolják azt az örök igazságot, hogy „fájdalomközt szüld gyermekeidet”...

Hete (Némán az ajtófele megy.)

Dr Moeller (Utána megy): Mit akar csinálni?

Hete (Ránéz): Odamenni, ahol segítenek rajtam.

Dr Moeller: Ne csináljon butaságokat! Ne menjen oda, ahol ciánkálit adnak vagy pedig mosószódát avagy piszkos műszerrel megsértik, hogy aztán gyermekágyi lázban, göresök közt pusztul el; ne menjen oda, figyelmeztetem!

Hete (Feljajdulva): De hiszen... Hiszen maga küld oda!

Dr Moeller (Elrémlve): Én? Én küldöm oda? Megőrült? Én nem hívtam magát és nem is küldöm! Hát büntényt kövessék el? Megváltoztathatom a paragrafust?

Hete (Ráméred): Annyian vannak maguk orvosok Németországban... Ezren és ezren...

És így hagyják meghalni az embert. (Az asztalba fogódzik).

Dr Moeller: Ugyan... Üljön le... Ide... Felindult. Nyugodjon meg és szedje össze magát... (Egy pohár vízbe Hoffmann-cseppeket önt): Igya ki és mindjárt jobban lesz... Lát-

IA, IGEN A KOLLEKTIVITÁS!

Írta: RADÓ ÁRPÁD

EGY RIPTER NAPLÓJÁBÓL.

Riporter: (Elég elegáns fiatalember. Nagy lendülettel nyit be a külvárosi „lokálba”) Jó estét.

Öreg csavargó: Jó estét.

Riporter: Kérem ne csodálkozzon rajta, hogy ebben a felöltőben, ezzel a sállal és kalappal ide benyitottam és hogy most egyáltalában itt vagyok. De hiába, ugy-e ez a hivatásunk. Ujságíró vagyok. És néha le kell szálljunk a nép közé. Keveredni kell!... Elvegyülni...! Kihallgatni a beszélgetéseiket!... Látni a nyomort. A két szemünkkel.

Öreg csavargó: Igen.

Riporter: Pontos értesüléseim vannak erről a lokálról. Ez nem is lokál!... Ez menedékhely... Gorkij Maxim!... Persze Ön nem ismeri Nem baj. Nem fontos. Nagy író... Egy szóval a lokál vendégeinek élete érdekelt!... Hogy milyen elemek!... Megbízhatósági szempontból...

Öreg csavargó: Kérem tessék keveredni!

Riporter: Igen. Köszönöm (Leül egy zsúfolt asztalhoz a legvegyesebb emberek közé. Jó estét kívánok.

Szegények kórusa: Jó estét

Riporter: Remélem, nem zavarom Önöket.

Szegények kórusa: Nem.

Riporter: Köszönöm, nagyon kedvesek.

Szegények kórusa: Szívesen.

Riporter: Maguk mindig egyszerre beszélnek?... Ja igen, értem. A kollektivitás!... Marx! Persze nem ismerik. Nem fontos. Nagy író...

Szegények kórusa: Ismerjük.

Riporter: Hát nem mondom, ugy egészen homályosan...

Szegények kórusa: Egész világosan

Riporter: Igen?... Brávó!... Akkor rá is térhetek jövedelem céljára.

Szegények kórusa: Lehet.

Riporter: Mondják, nem szokának le egy kicsit arról hogy egyszerre beszéljenek?

Szegények kórusa: Lehet.

Riporter: Köszönöm.

Szegények kórusa: Kérem.

Riporter: Hát mondja csak maga jó ember a pontos nevét...

Az egyik: De kérem, nekem rendben vannak az irataim...

Mosónő: Ez nem a rendőrség, öreg. A tekintetes ur majd kiírja a nevét az ujságba. Tessék az enyémet is. Esztergályos Jánosné. Ötven. Mosóné. 75 éves.

Az egyik: És aztán?

Mosónő: Ezt mindenki olvasni fogja.

Riporter: Igen. Maga most szenzáció lesz. Az egész város sajnálni fogja magát.

Az egyik: És mi hasznom lesz nekem abból?

Riporter: Nem elég, hogy sajnálni fogják? **Az egyik:** Ez a legkönnyebb. Ezt lehet ujság nélkül is...

Riporter: Nézzem a ruháját... Milyen foltos. És nincs inge...

Az egyik: Alsónadrágom sincs, ha már olyan közelről érdeklődik az ur...

Riporter: Látszanak a melle szőrei... És

ja? Nem mondtam... Minden elmúlik, fiam, minden...

Hete: (Feláll):

Dr Moeller: Így, fiam, most aludjon az egészre... Holnap mindez már egész másképp fog hatni... Ez egy tiszta pszichogén eset, fiam, nagyon tipikus a második hónapra... (Jóváálisan): Most hazamégy az anyádhoz, halod? Az édes anyádhoz és megint jó lesz minden! (Elvezeti balra) Tudod... Csak nem szabad az embernek elveszíteni a fejét, hanem mindig legyen szilárd. Fel a fejjel... Fel a fejjel, fiam!

Hete: (Zokogva el, balra).

(Fordította Szentgyörgyi Anna).

mióta nem borotválkozott?

Az egyik: Ha én azt tudnám.

Riporter: Kár. Szerettem volna pontos adatokat...

Az egyik: Más nem érdekli az urat?

Riporter: De mennyire. Engem minden érdekel. Mondjon még valamit az életéről... Intimitásokat!...

Az egyik: Azt nem. Ellenben a kosztál volna egy kis baj. Illetve, hogy nem is kis baj, hanem nagy baj.

Riporter: Igen, a kosztál... Ezt majdnem elfelejtettem... Mióta nem evett?

Az egyik: Napok óta

Riporter: Kellemetlen!... Mondja Barbusset olvassa? Persze nem ismeri. Nem fontos. Nagy író. Általában mivel ütök agyon a napot?...

Az egyik: Inkább azt kérdezze az ur, hogy hogyan üt minket agyon a nap! A tétlenség! Az éhség!...

Riporter: Knut Hamsun!... Kész regénytem! Nahát köszönöm az információkat, azt hiszem nem kerül sajtóperre a sor, mindent a legpontosabban lejegyeztem. Uraim a viszontlátásra!

Szegények kórusa: Jó estét.

Öreg csavargó: (Elesipi az ajtóban) Ezt most kiírja az ujságba?

Riporter: Természetes. Hiszen azért jöttem.

Öreg csavargó: És most gondolja, hogy meg fog változni a világ?

Riporter: Tessék?

Öreg csavargó: Ezt tudják. Szépen megírni a nyomoruságot. Ugy kiszinezik, hogy nem csodálkoznék, ha egy szép napon valaki kedvet kapna hozzá hogy leszálljon ide közénk!... Olyan ingerlően találják fel!...

Riporter: Hiába, ez a foglalkozásunk. Valamiből nekünk is élni kell!

Remek ujdonságokai hallatlan olcsó árban készít az

ELITE fűzőszalon

Sír. Vlahuța (Szt. János ucca) 23
vagy: Sír. Coșbuc (Szalárdi ucca) 18
(átjáró ház)

Üzletáthelyezés!

Butorvásárló közönség sz. tudomására hozom, hogy körös-uccai raktáramat Gyári árak május 1-én Gyári árak **Zöldia ucca 19., volt Walterstein helyiségbe helyeztem át.**

Készítek és állandóan raktáron vannak: háló-, ebédlő-, uri-, leányzóba, konyha-berendezések, hencserek, matracok, egyes butordarabok, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben. **ENGELSTEIN EDE**

Uzsoda megnyitás!

Megnyílt a

Félix-fürdő
uzsodája

Állandóan friss víz

Fürdőruhával együtt egy fürdés ára

15 lei

Furcsa filmkarrier!

WILLIAM HAINES a híres amerikai filmbonviván saját karrierjéről a következő derűs cikket írta egy amerikai lapban

Megtörtént már On-ael, hogy egy fiatal hölgy megszólította az utcán?... Természetesen, mint egészen jelentéktelen polgárembert, aki nincsen abban a helyzetben, hogy autogramokat adhasson... Hát velem ez megtörtént és ezt az esetet nagyon jól megjegyeztem magamnak, nemcsak azért, mert a hölgy rendkívül bájos volt, hanem azért is, mert ez a nem mindennapi jelenet juttatott a filmszerepléshez. Ez pedig a következőképpen történt:

Mint tisztességes bankhivatalnok éltem Satonban. Virginia államban. Apám bankár volt ott és így természetes, hogy én is a pénzügy jól jövedelmező terepén keressem megélhetést. Engedelmeskedtem apám ilyen irányú kívánságának annál inkább, mert nekem magamnak sem volt egyéb határozott szándékom... Miért ne legyek bankhivatalnok?... Egy napon apám valami megbízást adott nekem, hogy mivel beteg, Hollywoodban bonyolítsák le helyette valami üzleti tárgyalást. A megbízást nagy örömmel fogadtam, mert már régóta óhajtottam megismerni Kaliforniát. Boldogan és teljes gőzzel indultam tehát utnak, Hollywoodban félnap alatt elintéztem a szóban forgó ügyet és még jutott időm a város megtekintésére is. Ott ténferegtem a boulevardon és kerestem az érdekes benyomásokat. Egyszerre az a megmagyarázhatatlan érzésem támadt, hogy valaki nyomon követ. Körülnéztem, de nem láttam semmi gyanusát. Csak egy nagyon elegáns, fiatal hölgy jött mögöttem. Tovább mentem és befordultam egy mellékutca. Legnagyobb esodálkozásomra észrevettem, hogy a hölgy ide is követ. Megálltam egy kirakatnál — ő is megállt. Semmi kétség, a hölgy „ostromot indított” ellenem. Most már kíváncsian vártam a bekövetkezőket. Hiszen ebben a mesterségben nekem is volt valami gyakorlatom és már egészen biztos voltam abban, hogy a hölgy meg fog szólítani. Ha hölgy lettem volna, kecsesen leejtettem volna a zsebkendőmet...

A jóslatom nem bizonyult helytelennek. Néhány perc múlva a hölgy mellém lépett és megszólított:

— Bijou Fernandez vagyok — mondta és a Metro-filmgyár dramaturgja... Akar filmen játszani?... Ön az a típus, akit éppen most keresünk!

Nem tudtam felelni! Filmen játszani? Sohasem gondoltam rá. De a végeredményben... miért ne?...

Hazautazás helyett másnap a műterembe mentem, ahol próbafelvételeket csináltak rólam, amelyek nagyszerűen sikerültek. Azonnal szerződtek és én megírtam apámnak, hogy egyideig még Hollywoodban kell maradnom...

Máig is ott maradtam... Nagyon jól érzem magam és sohasem jutott eszembe, hogy milyen szép előmenetelben lehetett volna részem a bankszakmában.

Greta Garbo szobrát kétszeres életnagyságban a napokban állították fel a hollywoodi Metro-studióban. A szobor egyébként a filmsztár legközelebbi beszélőfilmjében, az Inspirationban is szerepel, melynek hőse egy szobrász.

Közérdek

Közérdek

Ingyen vásárolhat egy napig

bármilyen mennyiségű árut

„Közérdek”
könyvecskével,

mert királyi közjegyző közbenjöttével az

1931 május 11-től június 30-ig

terjedő időből utólag kisorsolunk egy
vásárlási napot és az ezen a napon
vásárolt árukat, bármilyen nagy összegig

teljesen ingyen adjuk.

A „Közérdek” kereskedői úgy akarják a nagyközönség támogatását meghálálni, hogy erre az időre eddigi olcsó árakat még külön is tetemesen leszállítják, úgy, hogy minden vevő, aki véletlenül nem a kisorsolt napon vásárol, szintén nyer, mert készpénzárban vásárolt 7 és fél havi hitelre és esetleg

egész napi vásárlását
ingyen kapja.

Tehát mindenkinek saját érdeke, hogy
fenti napokon

„Közérdek” könyvecskével vásároljon!

Közérdek

Közérdek

Hétfőn nyílik meg!

Hétfőn nyílik meg!

CORVIN NAGYÁRUHÁZ

P. Unirli, Szt. László tér (v. Glücksman Ármin-féle helyiségben)

előkelő bel és külföldi gyárak lerakataiazon célból, hogy az állandó olcsóbbodási irányzatnak megfelelően, a nagyközönség ruházati szükségletét a mindenkori **eredeti gyári árakban szerezhesse be.****ELADÁSI OSZTÁLYAINK:****Méterárúknban:**

Női és férfi szövetek

Selymek

Vászon- és damasztárak

Cérna és pamut asztalneműek

Zefírek, pouplin és oxfordok

Paplananyagok és mindenféle mosóárak

Teljes menyasszonyi kelengyék

Úri divat cikkekben:

Férfi ingek és alsónadrágok

Nyakkendők

Gallérok

Kalapok

Ernyők

Férfi fehérneműek méret után készülnek
hozott anyagból is**Kötött- és szövöttárúknban:**

Női, férfi és gyermek harisnyák

Férfi socknik, gyermek socknik

Fürdő dresszek, pulloverek

Keztyűk, zsebkendők

Csipkék, himzések

**Mindenféle rövidárak
Galanterie és játékarak**Saját érdekében látogasson meg mielőbb
véteknyszer nélkül és meggyőződik
gyári árak szeszáción olcsóságáról**CORVIN NAGYÁRUHÁZ**Oradea, Piața Unirii
Szent László tér
(volt Glücksman-féle helyiségben)**Miguel Unamuno vádjai XIII. Alfonz
spanyol király és a Habsburgok ellen****Beszélgetés másiél év előtt a legkitűnőbb spanyol íróval, Uj-Spanyol-
ország reményével a „Café de la Rotonde”-ban**

Irta: Gábor István

1929 január. Délután 3 óra. A Cafe de la Rotonde kozmopolita levegőjében az uzsonnaidő. Ez a kávéház egy olyan kisebbfajta „Népszövetség” féle, ahol különböző nemzetek képviselői tényleg jó barátságban élnek egymással. Muzikusok, festők, írók. Nagy esokornyakkendőkben, bársonykabátokban megöregedett, öregedő, vagy fiatal, örök álmodozók. Montparnasse emberek. Különböző politikai menekültek: hinduk, magyarok, oroszok, spanyolok.

Az egyik hátulsó asztalnál nagy társaság közepette ül Miguel Unamuno, a salamancai egyetem kiváló rektora, Párisnak ezidőszereint legérdekesebb vendége.

Primo de Rivera, a nemrég Párisban elhunyt spanyol katonai diktátor elsőnek és legfontosabbnak tartotta, hogy Unamunot, mint a spanyol politikai élet legkiválóbbját, a Kanári-szigetekre száműzze.

A diktátornak ez az eljárása az egész világ tudományos köreiben a legnagyobb felháborodást váltotta ki. Legelsőnek a párisi akadémiák és egyetemek zudultak fel és a tiltakozó táviratok tömegeit zudították a spanyol királyhoz és Primo de Riverához. Mindez eredménytelen volt. Miután látták,

hogy itt csak erőszakkal, vagy esellel lehet boldogulni, a francia Emberi Jogokat Védő Liga néhány tagjának (mint magánembernek) és Henry Dumaynak, a Quotidien felelős szerkesztőjének vezetésével a legnagyobb esendben és titokban megszerveződött egy mentőakció. Olyan emberek, akik Miguel Unamunot csak hírből ismerték, szokatlan áldozatra határozták el magukat. Megvettek egy 4000 tonnás hajót, ezt hadihajószzerűen átfestették, felszerelték és megindultak a Kanári-szigetek felé. És Unomunot ellopták. Ellopták nemcsak Riverától, hanem a maláriától is.

A Göeland befutott a francia kikötőbe, Marseillebe és Unamuno az első vonattal Párisba érkezett.

Párisban Unamuno megismerkedett az emigrációval és az emigránsokkal. Azóta teltek a hónapok. Politikai kockafordulások megengedtek neki néhány hónappal ezelőtt, hogy hazájába visszatérhessen és most visszatérve, egy-két napi látogatásra Párisba, természetesen, hogy a Rotonde-kávéházat kereste fel és régi ismerőseit, akikkel a számkivetett napokat együtt töltötte.

A Habsburg-örület

— Ha azt kérde tőlem — kezdi Unamuno — hogy én a mai idők spanyolja elvben és elméletben republikánus, vagy monarchista vagyok-e, azt felelem, hogy ezek politikai kategóriák. Az én számomra pedig nem a politika, hanem a történelem az irányadó. A mai Spanyolországban nem lehet senki sem királypárti. Ennek pedig Don Alfonso de Bourbon v. Habsburgo-Loreno-dinasztia az oka. A Bourbon-Habsburg XIII. Alfonz tősgyökeres Habsburg. Az elsőszülött gyermeket, aki két hónappal apja halála után jött a világra, egy osztrák anya nevelte.

Spanyolország szerencsétlensége a tizenötödik század végén kezdődött, azon a napon, amikor Don Juan herceg, a katolikus királyok Aragoniai Ferdinánd és Castiliai Izabella egyetlen fia meghalt.

Evvel a boldogtalan herceggel szűnt meg a spanyol uralkodóház lehetősége Spanyolországban. Nővére Örült Johanna férjhez ment Habsburg Szép Fülöphöz és ekként lett Károly császár a német-római szent birodalomnak e néven ötödik császára és e néven Spanyolország első királya.

— Ő kobozta el Castilia demokratikus szabadságát, ő térítette el Spanyolországot történelmi hivatásától. Kizsákmányoltatta Amerikát, melyet anyjának szülei, a spanyol királyok szereztek, a reformáció és reneszánsz szellem elleni háború céljaira.

A habsburgi politika örülete tette tönkre Spanyolországot. Hiába omlott a spanyol vér Flandriában, Hollandiában, Olaszországban. Végül is lehanyatlott a Habsburgok napja és Spanyolország elvesztette Amerikát. Azt is lehet mondani, hogy Bourbon-uralom alatt vesztette el. De hát a Bourbonok Spanyolországban idegenek és csak a Habsburgok imperializmusát folytatták tovább. A királyok hagyományai sohasem volt a nemzeté, a spanyoloké. A korona, mint a Szent István legendás koronája, talán nemzeti eredetű volt, de a korona csak mithikus kategória, a vele diszitett fejekben azonban a habsburgi imperializmus gondolata él.

A Habsburgoknak éppen úgy, mint utódjaikban, a Bourbonokban, nem volt hazá-

**Hullám-
fürdő**

megnyílt a

**Püspök-
fürdőben**

Egy fürdés fürdőruhával

20 lei**Rheuma kezelés**

a legnagyobb sikerrel a világhírű

**Szt. Gellért Gyógyfürdőben
Budapesten**

47° C-os gyógyforrások. Iszapkezelés. Hő- és villanykezelés, stb. Diéta konyha.

Elsőrangú szálló a fürdővel közvetlen kapcsolatban.

Mérsékelt árak!!

2 heti gyógykezelés után 50 százalékos vasuti jegykedvezmény a határig.

Jól alszik a kicsi éjjel, ha ápoljuk Höfer krémmel

juk, csak családjuk és örökségük. Az 1898-as gyarmati vereség után az ausztriai Mária Krisztina leki öröksége fiára, XIII. Alfonzra szállott. Ez pedig nem mozdította elő, sőt hátráltatta Spanyolország alattvalói, hazájának érdekeit. Ime ez az, amiért nem lehetünk mi spanyolok kiráypártiak. Ha pedig koronás köztársaságról, a szép paradokszonról szólnak megint, azt mondjuk, hogy csak az a baj.

— Nem tudjuk milyen lesz a korona alatt. Mert Spanyolország példája mutatja, hogy jobb egy koronátlan fő, mint egy fej nélküli korona. XIII. Alfonz igyekszik megmenteni, ha nem is a koronáját, de a fejét. Nem mondom, hogy életét védi s ha fejét menti, koronáját akarja menteni.

Spanyolország züllése

Ezért történik minden. Soha nem volt a maihoz hasonló közigazgatási korrupció Spanyolországban. Legnagyobb ellenségemről most már halála után nem nyilatkozhatom. De annyit leszögezhetek, hogy jelenleg is a pretoriánus rablók rémuralma dúl és Primo de Rivera annak idején együtt működött XIII. Alfonzzal és együtt halásztak a zavarosban.

Most már talán új szellem indul és tör elő, ha nehezen is. És eljön az az idő, mikor majd a marokkói keresztres háború — így nevezte XIII. Alfonz a pápa előtt — a Habsburg sarjadékok utolsó imperialisztikus kalandja bevégeződik és szégyenpir önti el majd minden spanyolnak az arcát, aki azt hiszi, hogy a nemzet igaza kapcsolódik ahhoz, amit a korona és hadsereg dicsőségének neveznek.

Miguel de Unamuno befejezi történelmi fejtegetéseit. A kávéház ajtaja nyitva van. Nevető napsütéssel benéz az április és behallik a zakatoló, rohanó Páris.

Miguel Unamuno feláll, kezét szorít mindannyiunkkal. Fizet és kisiet a napsütésbe. Az asztal mellől irigy és szomorú arcok néznek utána. Emigránsok. Unamuno már otthon járt! De nekik vajon mikor érnek véget az emigrációs napok?

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy **női ruha szalonomat Szent János-utca 9 szám alá helyeztem át**, ahol a legújabb divatlapokkal és meglepő olcsó árakkal álok t. megrendelőim rendelkezésére. — További szíves párlfogást kér.

GRÓSZ LAJOSNÉ női divat szalonja

Legszebb a tavasz a pesti korzón...

Az itt lévő

Bristol Szálloda

új rendszere a közönség tetszését megnyerte.

Napi 12.— P.-ért

kaphat — a szoba fekvésétől függően — lakást és elsőrendű teljes ellátást.

Jöjjön próbálja meg és mindig csak hozzánk fog szállni.

Bristol Szálloda, Budapest-Dunakorzó

FIGYELEM!

Park Áruház

ENGEL JÓZSEF

üzletét áthelyezte Bulv. Regele Ferdinand 2. sz.

Derby cipőüzlet mellé,

ahol diszműaru-, játék-, sport-, utazási cikkek, retikülök, gyermek-kocsik mélyen leszállított árak mellett lesznek árusítva.

Csodálkozni még lehet

Irta: Dr. BENEDEK FERENC

Sok mindenen el kell csodálkozni az életben, ami ugyan jó, mert enyhíti a gond és unalom egyhangúságát. Furesa emberek vannak és furesa ötletek, olyanok, hogy nekünk sohasem jutott volna eszünkbe. Ezt nem panaszképpen mondom, hanem jóleső megállapítással. Mert mindenért hálásnak kell lennünk, ami szórakoztat, legyen az egy új darab, egy szép kirakat, vagy egy remek autó. Ez a mi, nem azokra vonatkozik, akik már hetek óta bujják a menetrendeket, tanulmányozzák a prospektusokat, hogy hol töltsék el legkellemesebben a nyarat, hanem azokra, akiknek a nyár csak abban különbözik a téltől, hogy melegebb van. Ezeknek üdülés a csodálkozás szeszációja és jó ámulni nekik még sohasem hallott dolgokon.

Gondolom velem együtt sokan vannak olyanok, akik hosszan tudnak csodálkozni azon, ami most Mórész Zsigmond körül történik. Sértés volna megmondani, hogy ő ki és mi a magyar irodalomban. Én azt hiszem magyarábbul érezni és magyarábbul írni kevesen tudnak ma őt. Regényei, színdarabjai úgy tele vannak magyar levegővel, hogy az ember szinte érzi az Alföld friss, termékeny, tiszta szagát. És ő, aki annyira szereti a fajtáját, vette a jogot és egy írása kapcsán igazságokat mert mondani a magyaroknak, hogy tanítsa és javítsa őket. Ugyanezt tette valaha Ady is és ezért riváltak rá nagyhangon ezek, hogy nem magyar, sőt magyarellenés. Az igazmondástól mindenki főfáját szokott kapni, még a magyarok is. Igaz, hogy kellemesebb hallani az ilyen sorokat, hogyha a föld Isten kalapja, ugy hazánk bokréta rajta, de az európai gondolkodásu magyar tudja azt, hogy van szebb tájéka is a világnak, van gazdagabb is, van műveltebb is — mint az ő hazája. Ahogy minden ember objektíven látja, hogy van szebb is, elegánsabb is mint az ő anyja — azért mégis csak az anyját szereti legjobban minden asszonyok között. Mórésznek volt bátorsága szakítani az ostoba bókokkal — és most hazaárulónak kezdik bélyegezni és minden megye törvényhatósága összeül és nagyképpen ítélkeznek felette. Az ember ámul a meglepetéstől, hogy emberek mit csinálnak értelmükkel, jó felfogó képességükkel és józan eszükkel, hogy nem veszik észre, mennyivel többet használnak az igazság porölysapása, mint a mézes-mázos bókok hazugsága. Mórész Zsigmond hazaszeretetének mintául kellene szolgálni mindenkinek. Igenis járni kell a külföldre, mert nem igaz az, hogy extra Hungariam non est vita. Mert van élet Magyarországon kívül is, ahol sokat lehet látni, hallani, tapasztalni és tanulni. És mindazt a sok szépet és jót, amit külföldön láttak, hazahozni és átültetni a hazai földbe. És nem szemétkönyvi a már polgárjogot is nyert hibák felett, hanem a kritika minden fegyverével kipisztítani. És a konzervativizmus dohos szagára ráengedni a nyugati demokrácia üdítő és éltető áramlatát. Addig pedig csak esendben csodálkozni az események fordulatán a koron, amikor Mórész nem elég magyar, nem elég hazaszerető, sőt hazaáruló. Mert ezen túl már csak egy leleplező és megsemmisítő hír bukkanhat fel, ami minden eddiginél súlyosabb és véltesebb, hogy valaki azt is ki fogja sütni talán, hogy Mórész Zsigmond zsidó. Mert amikor valakit végleg elakarnak intézni, ez az a szó, amivel letaglózzák. És még az lenne melegség, hogy Mórész szülei egyszerű falusi parasztemberek voltak.

Miután ezen az irodalmi szélmalom-harcban jól kicsodálkoztam magam, a pesti napilapok hírei között feltűnt egy olyan jelentéktelen cím, amit ezer ember közül legfeljebb egy szokott elolvasni. A cím nem volt gyilkosság, sem sexualitás, sem óriási család története. Ennyi volt csak. A piros taxisok kérése. Most már magam sem tudnám megmondani, hogy miért olvastam el. De elolvasás után tágra meredt a szemem a csodálkozástól, mint mikor valaki olyannal találkozik, akit már régen halottnak hitt. Maga a kérdés hétköznapi és jelentéktelen. A fővárosoknak nagyon fontos közlekedési szervei az autótaxisok, amelyek hatóságai engedéllyel működnek. Természetesen Pesten is vannak elegendő, de legismertebbek a piros taxiutók. Most ezek avval a kéréssel fordultak a fővároshoz, hogy adjon engedélyt arra, hogy az összes piros autójukat kék színűre festessék át. Hirtelenében meglepett ez a kérés, hiszen ma nem olyanok a viszonyok, hogy ilyen nagy költséget, mint száz autó átfestése, egy vállalat is könnyen engedhetne meg magának. Az emberek nagy részénél még villamosra sem igen telik, vagy ha fel is ülnek, óriási fufanggal és izgalommal rejtőznek el a kalauz szeme elől, hogy jegyet ne kelljen váltaniok. És ez az autótársaság mégis ilyen nagy beruházásba megy bele — már erősen kezdett érdekelni az ok. Amit a hír következő soraiban meg is leltem, hogy az emberek a tragikus sorsu és emlékü magyar kommun óta annyira utálják a piros színt, hogy még a piros színű autót is elkerülik. Ez nem lehet fantazmagória, ez nem lehet képzőművészet, ez eleven valóság kell, hogy legyen, hiszen egy nagy közlekedési vállalatot nem irányítanak hangulatok, sem bebeszélések. Igaz az, hogy a kommun alatt már fájt a szemünk a rengeteg piros színtől, de hogy valaki a kommuntól való iszonyatát átvigye a piros színre és végül az ártatlan, légynek sem ártó, jól és olcsón működő piros taxira — olyan emberi furesaság, ami mellett nem lehet csodálkozás nélkül elhaladni. Pedig valószínű, hogy nem egy ember kerülte elmiatt az autót és nem tíz, vagy száz. Hanem százak és ezrek, mert ennyinek kellett lenni, ha az autótársaság ezt észrevette és jövedelmeiben megérezte. Sohasem tudtam eddig, hogy a piros színnek ilyen ellenségei is lehetnek. Soha-

NAGY TERMÉS VARHATÓ

gyümölcsfáin az idén

DE SOK A HERNYÓ IS

permetezze tehát gyümölcsfáit rágókártevők ellen rüggyakadás után azonnal

„DARSIN“-nal,

gombák és rovarok ellen közvetlenül elvirágzás után bordói lében kevert

„DARSIN“ és „AMONIL“

permetlével

Egy fa permetezése cca 2 Leibe kerül
A gyümölcsnemenként megfelelő permetezésről ingyenes utbatgazatást nyújt a gyártó:

MOSKOVITS IPARTELEPEK Rt. ORADEA
Lerakat: Andrénny Károly és Fiai Rt.

Sylvester Schäffer

az

artisták királya

A VARIETÉK LEGNAGYOBB ATTRAKCIÓJA
MÁJUS 13-ÁN ÉS 14-ÉN A KATH. KÖRBE.
HELYÁRAK: 100, 80, 60, 50, 40 LEI.

JEGYEK A HEGEDÜS
HIRLAPIRODÁBAN
KAPHATÓK

sem hittem eddig, hogyha valakinek sürgős dolga van és csak piros taxik kerülnek elébe, inkább bvár percekig, sőt negyedóraig, míg egy szürke taxi nem jön. Ezek valószínűleg elfordulnak, ha pipaest látják a mezőn. A magyar lobogót nem bírják, mert pirossal kezdődik. És nem állják a vért, nem azért, mert szörnyű, mert undorító szaga van, hanem azért, mert piros.

Mennyi mindenféle ember is él a világon furesa ideákkal, felfogással, ellenszenvvel és szimpátiákkal. Biztosan vannak zöld szín utalók is, akik éveken át ültek a gyepes lövészárokban. Sokan lehetnek, akik Szibériában raboskodtak, akik nem tudják a hó színét nézni: a fehéret. És mennyi ember irtózik a fekete színtől, mert hozzáasszociálja a gyászt és a halált. Vannak, akik a nappalt szeretik, amikor ropog a munka a kezük alatt. És mennyien vannak az éjszaka szerelmesei, akik élni, ölelni és ölni szeretnek. Sokan imádják az ágyat, mert benne születik a kék és sokan gyűlölik az ágyat, mert benne halt meg az apjuk. Némelyek a tavaszt szeretik, mert telve van forró izgalommal, sokak szezónja az ősz, mert lehiggadt, nyugodt és megbékélt. Így értem meg a piros taxisok kérelmét. Most kékre kérik festeni, mert sokan irtóznak a pirostól. Jövőre zöldre fogják kérni, mert lesznek sokan, akiket idegessé tesz a kék szín, ami az ég színe, mert messze van, szép és elérhetetlen. Az emberektől minden kitelik!

TURISZTIKA

Rovatvezető: STERN ZOLTÁN.

A RÉZBÁNYAI KIRÁNDULÁSRÓL

Vasárnap reggel pontosan 5 órakor utnak indult a Nac turisztikai szakosztályának egy csoportja a rézbányai turára. Dacára az ideai első korai indulásnak, az összes résztvevők pontos időre befutottak, ami megerősíti azt a kivívott fegyelmet, amit a szakosztály vezetősége kezdettől fogva igyekszik belenevelni a tagjaiba, mint az igazi turista egyik legfőbb jellemvonását, a pontosságot.

Steig az autobus vitte a turistákat, itt már várt a társaságra Veisz Gyula ur, a La Roche és Darvas-cég lunkai főtisztviselője, a ki kalauzolta a telepen levő kisvasút állomáshoz a Nac turistákat. Rövid várakozás után megjelent a telepen Croitoru mérnök, aki a steji üzem állami megbízottja, a társaságnak bemutatkozva, kiadta a parancsot a szolgáltatásban lévő személyzetnek a vonat indítására. Ez a Croitoru mérnök volt az, akivel egyidőben olyan sokat foglalkoztak a lapok az üzem állami kezelésébe jutásának idején és aki most erősen rácafolta arra, hogy nem is olyan feketé az ördög, mint amilyenre festik, mert amilyen vendégszeretettel részesítette a turistákat, nem is olyan gyakori a mai világban. Együtt tartot egész nap a társasággal és ígéretet tett, hogy más alkalmakkor is fog kirándulni a Nac turistáival.

Első megálló a Fekete (Körös eredete volt, itt csoportonként szemlélték meg a barlangot és órák mulva folytatták tovább utjukat, mert voltak egyesek, akik háromszor-négyszer kívántak bemenni és nem bírtak eltetni a főszeles látvánnyal. Terv szerint innen a Bihar-kapuhoz kellett volna menniök, azonban délutánra hagyták, mert a társasághoz csatlakozó Rogge Gábor rézbányai segédjegyző említést tett a „Kondor-barlangról (ezt a csepőbarlangot Czárán Gyula könyvében említi, de ezideig Roggékön kívül senki sem látta, illetve ők is nemrég akadtak rá), kapva az alkalmon, megkérték Roggét, hogy vezesse őket a fenti barlanghoz, aki turista készséggel tett eleget kérésüknek és elindultak az ismeretlen barlang felé. A „Kondor-barlanghoz közvetlenül a Körös eredetének völgyében veszik az utat, majd a felső csatornától jobbra eső völgyben az első, második és harmadik szakadékhöz eljutva, attól ismét jobbra a hegy oldalán fölkapaszkodva, a hegytetőn találni a Kondor-barlang bejáratához. Ehez ha-

sonló bejáratu bariang nincs Biharban. Egészen a földig kuporogva és így is csak az előzetesen kiadott folyosó segítségével lehet bejutni, majd pár méter után kissé fölemelkedve, rövid és keskeny folyosón keresztül beérkezünk mintegy nyolc-tíz méteres terembe. Nincsenek szavak, amelyekkel kifejezésre lehetne juttatni ennek szépségét, érintetlenségét még gyönyörűbbé teszi, mert itt még galád kezek működésével nem találkozhat a turista. A rövid, de fárasztó ut után, itt kis pihenőt

tartottak, majd késő délután eljutottak a Bihar-kapuhoz, amelyet a nagy víz miatt csak egyesek közelítettek meg, illetve tekintettek meg belül is. A Kondor-barlang megtekintése miatt a József főherceg-barlanghoz már nem juthattak el, mert az idő későre járt és a Bihar-kaputól egyenesen Steig mentek a kisvonnattal, ahol bucsut vettek a vendéglátó Croitoru mérnöktől és Veisz tisztviselőtől, majd a Nac turisták indulóját elnékelve, robogott velük az autó haza Váradra.

Ruzs és selyemharisnya

Jorga miniszterelnök rendeletben tiltotta el, hogy a minisztériumok tisztviselői ruzst használjanak és selyemharispyában jelenjenek meg a minisztériumokban. Az ujságok, amelyek, akármennyire furesán hangzik is, általában hajlamosak a naivitásra, kitoró lelkességgel fogadták ezt a rendeletet. Mélyjárású cikkekben fejtették ki, hogy valóban nem egyeztethező össze a hivatali komolysággal és a hivatali állás méltóságával a ruzs, meg a selyemharisnya. Arra is rámutatnak, hogy a tisztviselőnk általánosan ismert rossz anyagi viszonyai bizonyos kétélyeket támasztanak úgy a ruzs, mint a selyemharisnya megszerzésének kérdésében mert a párisi kozmetikai szerek és az ugyancsak külföldi származású selyemharisnyák nem tartoznak a legolcsóbb szórakozások közé.

Jorga első sorban nem politikus hanem tudós, historikus. Tehát tudnia kell, hogy a „Kleiderordnung“ nem ismeretlen az idők krónikájában, de tudnia kell azt is, hogy még nem volt a világon olyan Kleiderordnung, amelynek a nők engedelmességek volna. A nők úgy öltözködnek ahogy az izlésük, vagy az izléstelenségük diktálja ahogy a divat parancsolja, de nem engedelmeskednek ruházkodási és piperedolgokban semmiféle felsőbb parancsoknak, még ha a legjobb szándék és a legjózanabb ész is fogalmazta meg ezt a felsőbb parancsot.

A történelem legklasszikusabb és legifjókétesebb „Kleiderordnungja“ az a szabályzat, amelyet az alattvalói erkölcsere különös gonddal ügyelő Mária Terézia bocsátott ki. Valóságos élvezetes olvasmány még ma is. A hercegeknek aranygombos, a grófoknak ezüstgombos és gyöngyös, a báróknak ezüstgombos, a nemeknek és akadémiai képzettségű polgároknak selyemszállagos, a polgároknak szíjjas sétatálcá járt ilyen-szép pontos szabályzat szövege a parókákról, a jabotnak nevezett nyakkendőkről, az asszonyok cipősarjának a magasságáról, a kivágások, a dekoltageok mélységéről. Mindenről, ami csak az öltözködéssel egybefügg. Betartották menüetilelledelmességgel a rendelkezéseit — a férfiak. Az asszonyokra örökös volt a panasz. Egymásután érkeztek a rendőrség panaszos jelentései a császárhoz és a bécsi archivumban ma is őrzik azt a jelentést, amelyre a császárné maga egészen különös és egyéni német helyesírásával elkecseregetten jegyezte fel „Den Waibsbüldern ist nicht zu helfen.“ Ami annyit jelent, hogy az asszonyi néppel senki sem boldogulhat Még a császárné sem.

Ugyanilyen tapasztalatokra jutottak a városok magisztrátusai is, amelyeknek különösen sok bajuk volt a dekoltázsokkal. Abraham a Santa Clara ennek a kornak leghíresebb erkölcsprédikátora egyik szónoklatában így aposztrofálta az asszonyokat: „Kebekendőkkel izgatjátok a férfiakat és csak arra ügyeltek, hogy az ördög megtalálja a számítását, amikor a kebleteket mutogatjátok.“ A magisztrátu-

sok tiltó rendeleteit elolvasták, Abraham a Santa Clara szónoklataira tömegesen tódultak, de amint az abból a korból megmaradt képekből és miniatűrökből láthatjuk, valóságos exhibicionizmust ütköztek a dekoltageokkal. A női keblek szinte egészen kint voltak a ruhából és a spanyol etikette az udvari bálókra egyenesen előírta a csupas kebleket. Ez az előírás egészen a legújabb korig fennmaradt és mikor a bécsi Burg báljairól már az ujságok is beszámolhattak egyik-másik vakmerőbb báli krónikás elkecseregette, hogy az etikettet mégis csak módosítani kellene. Nem a mély dekoltázs eltiltásával, csak úgy, hogy az öreg hercegnőknek és grófnőknek ne szabadon bájaikból tulságosan sokat elárulniok.

Annyi bizonyos, hogy sem az uralkodók, sem a magisztrátusok nem tudták a nő öltözködést szabályozni. Pedig a büntető szankciókkal nem takarékoskodtak és a pellengéren állás nem tartozott a legkellemesebb büntetések közé. Mégsem boldogultak, mert a női öltözködés elsősorban erotikum. A kivágás, a rövid szoknya, a megfeszített derék, vagy a ruzs és a selyemharisnya mind a nő erotikai hatásának, a nő erotikai értékének a kihangsúlyozása. A korokkal változik az erotikai izlés és ezzel változik a divat is. Valamikor a sápadt, szenvedő arc volt a divat, annak volt erotikai hatása, akkor ecetet ittak és krémaport ettek a szép dámák és valóságos fehérítéssel szerezték meg az arc érdekessé sápadtságát. Ma az egész a divat és a ruzs a kicsattanó egészség pirosságát csalja az ajkakra. Valamikor a robusztus, hatalmas testiség volt az erotikai ideál és Rubens festményein megcsodálhatjuk az óriási csipőjű szépségeket. A múlt század nyolevanas éveinek híres női még Junói-szépségek voltak. Ma a kisportolt, keskeny figurájú nő az ideál és a selyemharisnya elsősorban arra való, hogy a lábak karesuságát, tehát az egész női test merevvonaluságát hangsúlyozza ki.

Jósolni ma nem igen lehet. A kenyér igen nagy ur. Tehát még az is lehetséges, hogy a tudós és minden dolgában nagyon jószándéku miniszterelnök rendeletét respektálni fogják minisztériumának hivatalnoknői. De az is lehet, hogy lemondanak állásukról, vagy áthelyeztetik magukat csakhogy tovább is égőpirosan szivalakura festhessék a szájukat és tapadó selyemmel hangsúlyozzák ki vagy csalják elő lábszáruk karesuságát.

Könnyű volna ezek után Abraham a Santa Clara nyomán a nők ostobaságáról és alacsonyabb értelmi képességeiről menydörögni. Pedig ha van hiba, ami nem egészen bizonyos, akkor nem a nők a hibások, hanem a férfiak. A férfiak, mert a nők csak olyanok, amilyeneknek a férfiak kívánják őket. A nőnek ez a rendeltetése a természettől megszabott hivatása. A férfi büne, ha van ebben a dologban bűn, hogy a nőt elsősorban erotikai szempontok szerint méri le.

KINÉL VÁSÁROLJUNK A SAS-PASSAGÉBAN

Nyári ruhaujdonságaink

selymek
georgettek
voáloknagy választékban **megérkeztek.**
Áraink utolérhetetlenek!**SALAMON és SCHWARTZ**
főbejárát.Klein Sándor
ruhaüzletébenl-a vizmentes vászon trench-coatok, férfi-
kabátok Lei 750-től
l-a férfi öltönyök, jó kivitelben, már Lei 1000-tól
Vászon ruhák jól mosható, Lei 550-től
Lüsterkabátok nagy választékban.
Mindennemű férfi és gyermekruhák
leg legjobb árban nálam szerezhetők be!!!Szenszki Miklós
áruházábanharisnyát, keztyűt, férfiinget, nyakkendőt, gyer-
mekzoknit és trikót, ridikült, babaréklit, esernyőt,
csipkét, gombot, szalagot, zsebkendőt és minden
rövidárut hatalmas választékban és
legolcsóbban vásárolhat.

Hová jutottunk, mivé lettünk Váradon

Akik teljesen tárgyilagosan, nyílt tekintet-
tel szemlélik színházunk ezévi és zenei életünk-
nek immár jó egynéhány éven keresztül tartó
sajnálatos dekadenciáját, azokat nem ejtheti
esodálatabba az ajkunkról most elhangzó „Cas-
sandra sikoly”: „Hová jutottunk, mivé let-
tünk?... A nagy német romantikus zenepoétá-
nak: Schumann Róbertnek „Erdei jelenetek”
(„Waldscenen”) című zongorakompozíciói közt
van az: „Verrufene Stelle” (Rossz hírű hely).
Nos, hát Erdélyben, a mi egykor virágzó, most
nagyon aláhanyatlott városunk viselhetné ezt
a szomorú nevet. Hogy miért? Mert a pénzte-
lenség okozta szörnyű gazdasági összeomlás, a
szűnni nem akaró pénzügyi krízis folytán erő-
sen lecsúsztunk, mert a középosztály kulturális
igényei a minimumar csökkentek le itt. Le-
gyengültek voltunk, megrosszabbodott kultu-
rális hírnevünk az oka annak, hogy a külföldi
művészek is tüntetőleg elhanyagoltak bennün-
ket. Nálunk — sajnos — kevés a fizetőközönség
és tehetős „snob”-jaink sincsenek, kik, ha nem
is meggyőződésből, de legalább érdeklődést
színelve megváltanak a jegyüket színházba,
koncertbe. Itt csak kevesen, mondják a nagy
francia gondolkodóval Sainte-Beuve-vel: „Par-
donnez nos prétentions”. Itt évente felbukkan a
zenei idény tartama alatt egy-egy merészen
hangzó terv, melyről aztán terjedelmes kom-
münikét is olvasunk: „Jönnek a pesti filhar-
mónikusok!” — de végül a nagy garral beha-
rangozott zenei esemény üres szappanbuborék-
ként szertefoszlik a légből. A múlt hetekben
szó volt arról, hogy a Dela Lipinskaja, a ná-
lunk még ismeretlen, de a külföldön minden-
felé nagyszerűen arrivált diseuse látogat el
hozzánk erdélyi turnéja közben. A tervtől a ki-
vételig — ezt tapasztalatból tudjuk — még
hosszu az út. Mi tagadás benne: meg kellett ér-
nünk, hogy városunk művészi életét határozot-
tan kevesebbre becsülik a külföldi impresszá-
riók, mint pl. Temesvárt, Nagyszebenét, Bras-
sót. Nevezett városok mindegyikét — megszo-
kott, régi állomásukként — keresik fel az er-
délyi körutjukra induló híres színársulatok,
zenekarok, szolisták, bennünket meg öntudato-
san elkerülnek. Így pl. a közelmúltban erdélyi
turnén járt társulatával a kitűnő Strindberg
és Wedekind-játékos, egyszemélyben kiváló
filmsztár: Paul Wegener, aztán a bécsi Burg-
theater egy kis válogatott csapata, élén Raoul
Aslannal és Marie Mayennel. Temesvárt mind-
két ensemble nagyon ünnepezték, zsufolt ház
fogadta őket, — mi a színüket se láttuk. Szat-
máron a filharmónikusok két év előtt meghív-
ták egy szezon folyamán vendégszereplésre Ba-
zilidesz Máriát, a nagyszerű francia pianista-
nőt: Jeanne Marie Darré-t és Kerpely Jenőt, a
mesterselelístát, itt ezeknek egyikét sem üdvö-
zölhettük. Ellenben tavaly ittjárt Dajos Béla
jazz-zenekara és — last not least — a talmi
„Donkozások” — értesd ezalatt tisztelt olvasó a
kubáni, kottát nem ismerő, csupa volt közle-
gényből összetoborzott koristacsapatot, nem pe-
dig a híres Serge Jaroff akadémiai képzett-
ségi karnagy vezetése alatt álló, klasszikus és
modern műsort adó, pétervári, moszkvai, var-
sói konzervatóriumból kikerült pompás zenei
kultúrával dicsekvő, részben volt cári gárdis-
tákból álló, valódi „Don-kozák” énektársulatot.
A talmi Don-kozások itt jó egynéhányszor sze-
repeltek s a jámbor nagyváradi publikum a
két bemutatóelőadásra — alaposan felemelt,
borsos beléptidíjak mellett — tódult, illetve —
mondjuk ki bátran — „bedől” ennek a közön-
séges blöffnek. Pedig ezeknek a produkciók-
nak a tiszta művészethez ugyancsak kevés kö-

zük volt, mert azok inkább amolyan variété-
előadás keretébe illettek bele: a falusi templom
harangszavát imitáló „bim-bam” madár-
fütyütánzatok, guggolva eljárt kisorosz-
táncok, majd szédületes forgásokkal elkápráz-
tató tatár és cserkesz ugró-táncok, mindmeg-
annyi — első látásra sokakat elképesztő — or-
feummutatvány. De a közönség egy részének, a
Kludszky-cirkusz idomított bestiái után ez az
otromba blöff kellett, melytől Apolló és Poly-
hymna teljesen távol állnak, melyből azonban
— a sikerült fogás felett a markába nevető
hangversenyrendezővállalat — persze busás
hasznot húzott és Merkur, a kalmárok szár-
nyaslábu istene ujjongott...

Tudjuk, hogy egykor a nagyváradi színház-
ban rendszeresen vendégszerepeltek a buda-
pesti Nemzeti Színház, Vigszínház elite-jének
tagjai, a többi pesti színház prominenseinek
legjava, lerándultak gyakran a pesti Operaház
korifeusai, s az itteni színház hajdani tagjai
közt olyan kiváló nevekkel találkozunk, mint
néhai Fenyvesi Emil és Hegedűs Gyula, a ma-
gyar színészet későbbi ékességei. A zenetörté-
nelem sem feledkezik meg arról, hogy Nagy-
váradnak hajdan felejthetetlen egyházi kar-
nagyai voltak: Haydn József fivére: Mihály és
Mozart nagy kortársa: Dittersdorf báró, a hi-
res kamarazeneirő. 8 évvel ezelőtt — az igazi
művészi értékek megszerzésében mindenkor
előjáró, agilitásában mintaszerű — Parlagi
Lajos színigazgató szerződtette le két estére
boldogult Burián kamarazenekest, ugyancsak ő
hozatta le ide később Friedmann Ignác és
Reschofsky Sándor zongoraművészeket. Né-
hány év előtt Máder Raoul karnagy is járt itt
a pesti operaház kis együttesével, Kálmán Osz-
kár basszista, Fleischer Antal pesti operai kar-
nagy társaságában. Sokan emlékeznek itt még
a magas lírai tenorok egykori fejedelmének:
Werner Albertinek (ez az énekfenomén nem-
csak a magas c-t, hanem a cisz-t, sőt jól diszpo-
náltan d-t is énekelt) emlékezetes vendégjáté-
kaira. Ma mindez úgy él az emlékezetünkben,
mint egy Andersen-mese: „Volt egyszer...”

A mai helyzet igazi, kendőzetlen ébrázata
ezt mutatja: az ideai zeneszezon a maga sivár-
ságában még a tavalyit is felülmulatta. Az
egyetlen „büszke pálma” a váradi kietlen zenei
sivatagban Dohnányi-Hubayék szonátaestje
volt. A zeneévad evvel a kiengesztelő akkord-
dal zárult, erre azonban bajos ráolvasni: a
„vége jó, minden jó”-t, mert azért csak nem tu-
dunk egykönnyen beletörődni abba, hogy igazi
műélvezetekben csak oly nagyrítján legyen ré-
szünk. Egy kis összefoglalás: Enescu ittjárt
óta egyetlen komolyszámbamenő hegedűst, Ru-
binstein Erna és Alma Moodie szereplése óta
egyetlen nagy hegedűsnőt, Földessy Arnold
után egyetlen mesterselelístát sem hallottunk
itt. Városunk kitűnő vezető-hegedűsét: Weisz
József tanárt — helybeli számbátalan tisztelőjé-
nek, igaz hívének őszinte sajnálatára — labilis
egészségi állapota gátolja meg művészi tényke-
désének kifejtésében, miertis — fájdalom —
egyelőre nem adatik meg a váradi publikum-
nak, hogy az ő ritka műélvezettel kecsegtető
játékában gyönyörködhessek. Friedmann és
Reschofsky után nem járt nálunk egyetlen ne-
ves pianista, sem pianistánő. Azelőtt évente itt
üdvözölhettük: Dohnányit, Bartókot, Telmányi
Emilt, Kósa Györgyöt, lerándultak hozzánk: a
Rosé vonósnegyes, néha Waldbauerék, járt itt
a Sefcsik és a drezdai kvártett. Hébe-korba el-
látogattak ide a kolozsvári román filharmó-
nikusok Bobescu karnaggal, a csernovitzai ka-

tonai szimfónikusok, a kolozsvári Operaház
együttese.

Az itt felsoroltak szereplése immár csak
egy szebb múlt dicső emlékeként él bennünk,
részünkre ma mindez elérhetetlen „utópia”-
számba menő hiu ábránd. Bazilidesz Mária itt-
járta óta egyetlen nagystilű énekesnőt, Bakla-
noff szereplése óta nagynevű énekest sem hal-
lottunk. Kár, hogy a bukaresti Operaház mes-
terdalnoka, a finom énekkultúrával rendel-
kező, gyönyörű organummal dicsekvő George
Follescu oly ritkán jön el hozzánk. A bécsi
Franz Steiner kamaraénekes idejöttének öröm-
hírével kétizben is kecsgettettek bennünket,
Kiurina Berta kamaraénekesnő és férje: Leuer
Hubert bécsi hőstenor koncertje is hirdette
volt, Albu Sándor bukaresti hegedűművésze is
— mindezek a koncerttervek füstbe mentek —
fizető publikum híján. Hálásaknak kell len-
nünk Bánáss László székesegyházi karnagy-
nak, ki évente rendez egy nivós egyházi kon-
certet kitűnő pesti vendégművészek közremű-
ködésével. Ő hozta ide tavaly dr. Székelyhidyt,
a jövő hónap folyamán Sugár Viktort, a mes-
terorganistát, a budai Mátyás-templom kiváló
karnagyát szerepelteti a székesegyházban. Fur-
csa lokális jelenség, hogy Marcus Ritta kon-
certénekesnő — kinek imponálóan dus műsora
minden korszak dal- és áriairodalmát felöleli
— megfelelő érdeklődés híján nem rendezheti
meg — évente legalább egyszer — a saját nagy-
szabású szülőestjét. Másutt egy ilyen kivételes
tehetségű, kiváló művészasszonyt sokkal kü-
lönben értékelnének, mint azt nálunk teszik.

Városunk régi filharmónikus egyesülete
Vomácska tanár eltávozta óta működését be-
szüntette. Ahhoz, hogy újból feltámadjon sa-
nos, nincs meg az összefogó ereje, energiája —
és nyilván a kedve sem. De még ha mindez meg
is volna, nincs meg az elkerülhetetlenül szüksé-
ges, arra rátermett, a céltudatos, biztos veze-
tésre — fölényes, szuverén tudással, megfelelő
dologbeli készséggel, a dirigálás technikájával
kellőképp felvértezett, az irodalmat alaposan is-
merő karnagya. Ilyformán Vomácska tanár el-
árvult helye mindmáig is betöltetlen, egy ruti-
nos, ügyes, vérbeli karmester honorálására
meg aligha lenne tartalékalapja a volt filhar-
móniának Szép lenne, ha a régi filharmónia
reneszanszát köszönthetnők mielőbb és a kar-
nagyi pulpituson a fiatal Anca-t, ezt a kész ze-
nést látnék, kiméga tanév végén teszi le a kar-
nagyi vizsgát a bukaresti konzervatóriumban.

Az itt felsorakoztatott sok szomorú jelen-
ség felett nem lehet egy elegánsan leintő, köny-
nyed gesztussal napirendre térni, amint hogy
azokon néma rezignációval sem változtatunk,
még annak a figyelembevételével mellett sem,
hogy a gazdasági és pénzügyi leromlás talán
éppen a mi szerencsétlen városunkat sújtja a
legérzékenyebben. Kétségtelen, hogy az egész
világegyetemet egylőre diadalmasan behálózó
„Rádió Öfelsége” szuverénitása biztosítja maga
részére az egyeduralmat. Ez a világésoda köz-
vetit mindenfajta muzsikát, az ő révén szabad
teszésünk szerinti kedvünkre válogathatunk a
jobbál-jobb zenekarok, dirigensek, „first
classe”-szolisták, instrumentalista fenomének
közül. Mégis úgy érezzük, hogy az eleven mű-
vészet ellenállhatatlan közvetlenséggel ható,
mindnyájunkat lenyűgöző ereje végül is majd
fényes győzelmet arat a legmagasabb fokig tö-
kéletesített „mechanizált” zene, az „aether mu-
zikája” felett és jöllehet a külföldi művészek
beutazási engedélye még mindig csak jelentős
anyagi áldozatok árán megszerezhető, ennek
dacára reméljük, hogy a — sajnos — immár
régóta nélkülözött nagy művészek pompás tel-
jesítményeiben ismét közvetlen közelségből lesz
alkalmunk gyönyörködni a jövő szezonban.

Guttman Miklós.

Irodalom

A dráma vége. A végzet utjai. A világ legelső rémregényeit kétségtelenül Dumas írta. Amellett, hogy hátborzongató regényeit a komoly irodalmi kritikusok is az irodalom körébe sorolják, mégis tulizgalmasak, sokszor vérfagyasztóak az ő regényei. Viszont fantáziája gazdag, meseszövése pedig logikus. Dumas művei leszállított áron Lepagenál, Kolozsvár: A végzet utjai 340 oldal 50 lej, A dráma vége 208 oldal 40 lej, a Jehu cimborái 264 oldal 44 lej, A monsoreau-i hölgy bosszúja 264 oldal 44 lej. Vidékre szállítás utánvétellel. Kérje az árleszállítások nagy jegyzékét Lepagetól, Kolozsvár.

A szerelmek városa. G. Dávid Margitnak ezen a címen írt könyve a legérdekesebb vegyülékét tartalmazza a magyarok temperamentumának és a párisi élet forró levegőjének. A regénynek magyar történeti háttére is van. Amellett előlről végig érdekes és fordulatos. A korábbi 116 lejes ár helyett, amíg a készlet tart, 40 lejért küldi a Lepage-könyvkereskedés. Küldje be bélyegben és portómentesen kapja. Kérje az árleszállítások nagy jegyzékét.

Lengyel Menyhért: a boldog város. Lengyel Menyhért elindult Newyorkból Hollywoodba filmszcenáriót írni, s mire visszaérkezett — el kell hinni neki, oly megrázó őszinteséggel mondja, — más ember lett belőle. Más lett a világlátása, a dolgok való felfogása, — más színben tünt fel előtte az egész élet, minden lehetőségével s az érzelmek szivárványos tündöklésével, — iránytűt kapott az élethez s nagy bizalmat, hogy mindent érdemes végigélni, végigélni, mert nem elérhetetlen ábránd többé az ember boldogsága a földön. Ezt a nagy változást, írja Lengyel Menyhért, most megjelent regényében — annak köszönheti, hogy nem jutott el Hollywoodba, hanem valahol az út közepén, csábítva az arizonai tavasztól, kiszállt s egy új emberi közösségbe jutott, melynek ő, a „Boldog város” nevet adja. Ahogy ezt a misztikus utazását leírja, az iskolapéldája annak, mint lehet a reális talajt szinte észrevétlenül elhagyva felszállani a fantázia birodalmába. Mint ahogy a repülőgép elválna a földtől s fel-emelkedik a levegőbe. S ahogy az ember meghódította a levegőt és berendezte a maga számára, Lengyel Menyhért úgy rendezi be, nem a jövő, hanem a ma társadalmá számára a „Boldog város”-t. Nincs olyan kínzó kérdése az életnek, igazságtalansága a társadalomnak, előítélete az emberiségnek, amit itt fel ne oldódnék észszerű megállapításokban s e megállapítások oly egyszerűek világosak és meggyőzők, hogy az embernek kedve volna felkiáltani: „De hisz mindez máról-holnapra megvalósítható — kezdjük el azonnal minden országban a boldog város megépítését”. A világhírű színműíró első regényének azonban csak kerete ez a társadalmi utópia, a regény maga szerelmi történet. Az érzelmek iskolájának új fejezeteit kapjuk itt, megrázó erejű önvallomásokot s a boldog város egy felejthetetlenül szépen rajzolt nőalakjának szerelmi történetét. Noha az író felfogása a szerelmi dolgokban teljesen modern, sőt ellentéte mindannak, ami annyi gátlást és szerencsétlenséget okoz egy elavult szerelmi morálban, — az újabb regényirodalomnak kevés ilyen tisztult, nőies és finom alakja van, mint a „Boldog város” hősnője. A legvéresebb az írásművészet egész skáláját lejátsza szerző szatíráról a legérzelmesebb és legköltoőbb lirásig ebben a reprezentatív könyvében, melyet büszkén vallhat művészete legszebb, legértettebb alkotásának. A csinos kiállítású kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben.

Thury Lajos: A veszedelmes szerelem. Thury Lajos regénye olyan munka, amelyben elsősorban nem a cselekmény fontos, hanem a belső tartalom, a lélektani mondanivaló és az emberábrázolás virtuóizációja. Két főalak áll a regény központjában: az egyik a férfi, szenvedélyes, gyengéd és ideálokkal telt fiatalember, még nem egészen kiforrott lélek, aki még önmagával nem tisztázta az életet és a szerelem problémáit. Szerelem nem annyira a nőnek szól, mint inkább egy elképzelt nőalaknak, szerelmét szenvedélyes hévvel burkolja illúziókba, vágyakba, színes szép szavakba. A regény hősnője nálánál sokkal határozottabb egyéniség, tisztább látású, tapasztaltabb, aki tudja, hogy ez a fajta szerelemnek nem megbízható: a

Millió és Millió

PREMIUM

Londra 1851
Paris 1853
München 1854
Londra 1862
Colonia 1865
Dublin 1865
Opoto 1865
Paris 1867
Altona 1869
Wittenberg 1869
Viena 1863
Bremen 1874
Colonia 1875
Dublin 1875
Philadelphia 1876
Sydney 1879
Düsseldorf 1880
Melbourne 1880
Cleve 1881
Porto Alegre 1881
Bordeaux 1882
Amsterdam 1883
Calcutta 1883/84
Antwerpen 1885
Colonia 1875
Adelaide 1887
Melbourne 1888
Bruxelles 1888
Chicago 1893
Paris 1900
Düsseldorf 1902
St. Louis 1904
Bruxelles 1910
Düsseldorf 1926

különböző nemzetiségű és foglalkozású állandó fogyasztó igazolja legkésőbb, sőt teljesebbül egy készítmény jóságát.

Legkötönybb, állandóan azonos minőség szerezte meg azt a feltétlen bizalmat, melynek a H. Underberg-Albrecht cég gyártmánya több mint 80 év óta a világ minden országának sok millió állandó fogyasztójánál örvend.

H. Underberg-Albrecht cég gyártmányát régebben BOONEKAMP vagy UNDERBERG-BOONEKAMP néven ismerték. Mintegy 12 év óta ugyanaz a készítmény kizárólag.

Underberg

néven kerül forgalomba, hogy más készítményekkel való összetévesztése lehetetlen legyen.

Underberg versenyen kívül áll!

UNDERBERG hatásos háziszereként majdnem négy generációnál úgy a brazilai gyarmatokon, mint az egész világon kitűnően bevált étvágytalanság, gyomorbántalmak és emésztési zavarok esetén.

Biztosítsa magának az UNDERBERG utolérhetetlen, jótékony hatását. E szer gyártási módja szigorúan őrzött titok és a gyártás sok-sok hónapig tart. Kérjen kifejezetten

Underberg-et.

Kizárólagos előállítója H. Underberg-Albrecht, Rheinberg (Rhin), Alapítási év: 1846
Romániai egyedárusító: Drogueria STANDARD, Bucuresti I., Str. Zorilor 2.

beteljesülésnél mindig csalódást hoz és aztán szenvedéseket okoz, ez az igazi veszedelmes szerelem. A férfiből áradó szenvedély mégis átfüti lassan, szinte nyitott szemmel megy a veszedelemnek. Most már ő is szeret nem lobogva, mint a férfi, de finom, mély és teljes odaadással. A két főalak nagy műgonddal, mélyen járó lélekanealizissal és az igazság meggyőző erejével megirt, élő figura. A finom erotikával átítatott, szenvedélyekkel átfűtött regény irodalmunk komoly, új értéke. Az Athenaeum kiadásában megjelent csinos kiállítású könyv minden könyvkereskedésben kapható.

A titokzatos Indiában. A női lélek vezérlő hatalma. Gjellrup élő kitűnő dán írónak leghíresebb műve ez a buddhista tárgyú, gyönyörű regény. Ez a regény jobban megérti a buddhizmus tárgyát, gyönyörű regény. Ez a regény jobban megérti a buddhizmus lényegét, mint bármely tudományos munka, mert az író a művész ösztönösségével, az érzés tévedhetetlenségével közeledett feladatához. A könyv tárgya maga az „ember”, a lét és a nemlét, sőt maga az egész világegyetem. E tekintetben a „Faust” és az „Ember tragédiájának” rokona. Fenséges képekben tárul elénk a létezés minden okozata, a föld, a paradicsom, a pokol, a naprendszer végtelen világa. Emelkedés, hanyatlás, újabb emelkedés és végül a teljes célhozérés a női lélek abszolút vezérlő hatalma jelennek meg páratlanul művészi forma köntösében a *Titokzatos Indiában* lapjain. A gyönyörű mű az Athenaeum Olcsó Könyveinek sorozatában, két kötetben, összesen 328 oldalon jelent meg: rendkívüli olcsó ára 68 lej (régi ára 122 lej volt), jó kiállításban. Küldje be bélyegben Lepagenak, Kolozsvár és Lepage franco küldi. Kérje az árleszállítások nagy jegyzékét Lepagetól, Kolozsvár.

A legforróbb szenvedély regényei. Klabund izgató drámáját a „Krétakör”-t az egész világon ismerik. Irodalmi hagyatékának legsúlyosabb értéke négy regény. „A szenvedély regényei” lett összefoglaló címe ennek a sorozatnak amelyben négy nagy és érdekes emberi életet vetít fel. Nagy Péter, Mohamed, Moreau, a forradalmi tábornok és Brake ennek a négy regénynek hősei s kurtá, sebes lendületű és messze perspektivákat nyújtó expresszív jelenelek. Klabund nagyszerű életrajzíró, mestere az elbeszélésnek és mindig a dráma embere, aki izgalmas feszültségek lázában oldja meg a nagyszíndarabjait figurák élettörténetét. Régi ára 204 lei volt, most egész vászonkötésben 89 lei Lepagenál, Kolozsvárt, küldje be bélyegben és Lepage Cluj franco küldi.

Gelléri Andor Endre: Nagymosóda. Egy egészen fiatal, de hatalmas tehetségű új magyar író beköszöntője ez az új regény. Új a hangja, új a témája, új az alakjai. Illetve nem is újak, hiszen éltek, harcoltak, szerettek és szenvedtek a szemünk előtt, ki tudja mióta. De eddig még senki sem látta meg őket, nem hajolt le közéjük, hogy ellessze szívük dobogását. Ha az ember elmegy egy ilyen nagy mosóda előtt, meggyorsítja a lépteit, hogy egy pillanatra se nyelje azt a piszkos gőzt, ami kiárad az ablakain. De abban a piszkos gőzben, a párás ablakok mögött emberek élnek: csenevész lányok, fűtők és gépészek, munkavezetők, egy egész társadalom, melynek még a levegője is más mint a többieké. Ezeket nem lehet ki-vülről megismerni. Gelléri közöttük élt és életük beleszivódott a lelkébe, mint a forró gőz, mely elborítja őket, mint a maró sav, amellyel dolgoznak. Gelléri személyesen ismerte a mosónőket és vasalónőket az álmodozó fűtőt, az önző és kegyetlen munkavezetőt, amint hatalmát élvezve, pöffeszkedve ránehezedett azokra, akiknek sorából kikerült.

Tiltakozás a Habsburg-restauráció ellen

Budapestről jelentik: A képviselőház ülésén Malasics Géza azokra a külföldi kormánykörökhöz közelálló lapokban megjelent cikkekre reflektálva, melyek Magyarországon és Ausztriában a Habsburgok restaurációját lehetőknek tartja, így nyilatkozott: Lebecsülése a magyar népnek ez a felmerült

terv. A fasiszták saját érdekükben még a detronizált királyi család valamelyik sarját is készek nyakunkra hozni. Tiltakozunk a Habsburgok ellen. A magyar népnek lesz ereje arra, hogy ezt a restaurációt megakadályozza.

HIREK

Ma végetér a Kereskedelmi Kamara kiállítása

A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara ma egy hete megnyitott ipari kiállítása ma este bezárul. A kiállítás beigazolta, hogy a nagyvárad kamara a mai nehéz viszonyok dacára is helyesen számított, amedőn bizott a nagyvárad iparosok haladnivalóságában és a közönség érdeklődésében. A kiállított ipari termékek felvehetik a versenyt bármely főváros kiállításával, a közönség pedig egész héten keresztül élénk érdeklődéssel kísérte és váratlanul nagy számban kereste fel a kiállítást.

A kisarányú és tisztán lokális jellegű kiállítás sikere biztató jel arra, hogy a gazdasági viszonyok jobbrafordultával a nagyvárad kereskedelmi kamara megvalósíthatja eredeti tervét, évente több és ezek között egy országos kiállítás rendezését olyan méretekben, amellyel a külföld figyelmét ide irányíthatja és ezzel megteremti Nagyvárad város idegenforgalmát.

A kiállítás ma, vasárnap egész délután késő estig nyitva áll, délután a hatalmas Silver rádiókészülékek népszerű hangversenyt közvetítenek, este 8 órakor pedig megismétlik a tegnap már nagy sikerrel bemutatott Beethoven IX. szimfóniáját.

* **A Banca Nationala leszállítja a kamatlábat?** Bukarestből jelentik: A Banca Nationala utasítást adott valamennyi fiókjának, hogy támogassák kellő reescompttal a hiteléletet és illetékes tényezők a Banca Nationala utasításából arra következtetnek, hogy a törvényes kamatlábat talán már a közeli napokban le fogják szállítani.

* **Eljegyzés.** Iványi Jollyt (Oradea) eljegyezte Freifeld Ferenc (Oradea).

* **A kormány tagjai Miklós hercegnél.** Bukarestből jelenti a Rador: Miklós királyi herceg előtt tegnap délelőtt megjelentek a kormány tagjai, akiket Jorga Miklós miniszterelnök mutatott be a hercegnek, aki hosszasan elbeszélgetett az ország vezetőivel.

Az Angol kerthelyiség
(volt Makkheies) kellemesen berendezve, ujonnan átalakítva, **állandóan nyitva.** Az uszodától 3 perc, első alagúton át. Varga (Pucu) Jóska 6 tagu cigányzenekara muzsikál. Izletes, hideg, meleg ételek. **Kitűnő borok L 16-36 ig.**
Szíves pártfogást kér **Pap Zoltán** tulajdonos.

* **Megegyezést remélnek a Ganz-gyári sztrájkban.** Budapestről jelentik: A nagy Ganz-gyár 3000 munkása sztrájkol. A gyárvezetőség szerint munkaszabotázs a konfliktus oka, míg a munkások szerint a Bedeau-rendszer, amely a munkásokat túlfokozott termelésre kényszeríti. Előreláthatólag pár napon belül létrejön a megegyezés a munkások és a gyár között.

* **Egy boxbajnok segítségével akarták megszöktetni a kommunista gyárigazgatót.** Budapestről jelentik: A rendőrség vakmerő tervet leplezett le, amely Földes Pál gyárigazgató, a kommunista mozgalmak nemrég letartóztatott vezérének kiszabadítására irányult. A kommunista Internationale egyik budapesti megbízottja, felbérelte Horváth Gyula, Krausz Ferenc és Fischer Imre munkásokat, hogy Földest a vizsgálobíróhoz való átkíséréskor szöktessék meg. A terv szerint Horváth, aki ismert boxoló leütötte volna a börtönőrt s a másik kapu előtt várakozó autóban megszöktette volna Földest. A rendőrség egy véletlen folytán rájött a tervre és letartóztatta mindannygy résztvevőt.

* **Jugoszlávia nagy stabilizációs kölcsönt kötött Párisban.** Párisból jelentik: Az itt tartózkodó jugoszláv pénzügyminiszter 1025 millió francia frankos kölcsönt kötött le egy párisi pénzesoportnál, 7% kamatozás mellett. A kölcsön negyven évre szól, kibocsátási árfolyam 87.5. A kölcsön a dinár stabilizációjára szolgál.

Pinty és Ponty mint síró örökösök a Heyman Szinkörben!

* **Rabindranath Tagore 70 éves.** Londonból jelentik: Rabindranath Tagore, a világhírű hindu költő, tegnap ünnepelte hetvenedik születésnapját, amely alkalomból a világ minden részéből üdvözetekkel halmozták el.

* **Bujk Béla sikeres felolvasása a budapesti rádióban.** Pénteken este tartotta meg Bujk Béla kollegánk a budapesti rádió mikrofonja előtt előadását „Jókai a kunok között” címen. Eddig még teljesen ismeretlen és érdekes epizódokat mondott el a nagy mesemondó Szolnok környéki látogatásairól, mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét. Bujk Béla tegnap már haza is érkezett és ismerősei melegen gratuláltak sikeréért.

**A vendéglősök országos szövetségével
létesített megállapodás szerint**

**egy pohár
rendes sör 8 lei.**

* **Nagyvárad urilány a párisi Sorbonneon.** A külföldön komoly tanulmányokat végző nagyvárad urileányok közül most érkezett haza Brand Olga. A párisi Sorbonneon tette le a francia nyelvtanárnői vizsgát és mivel ezenkívül a román nyelvet is tökéletesen bírja, elvállalja a francia és román nyelv tanítását. Cím Brand Olga (Str. Ojtuz 5.)

* **Husiparosok ünnepi zárórája.** Az előző hirdetéssel szemben tudatjuk a közönséggel és a husiparossággal, hogy a nagy melegidőre való tekintettel és csakis a húst árusító üzlet és sátoztulajdonosoknak engedte meg a rendőrség, hogy nem 10, hanem csak reggel 9 óráig tarthassanak nyitva, illetve árusíthassanak. Tisztelettel a szindikátus elnöksége.

Fürdő utazás helyett, a gyógyfürdő otthon,

ez könnyen és olcsón készíthető a következő készítményeknek a fürdővizben való feloldása által:

1. **Báza jódsó** (1 kg. ára 45 lei) reuma, köszvény, ischiás, skrofulozis és női bajok gyors és teljes gyógyítására szolgál.
2. **Szénsavfürdő „Carbacid”** (1 csomag 1 fürdőhöz 45 lei) szívbajt, érelmeszesedést, női és idegbántalmakat gyógyít.

3. **Oxigén fürdő** (1 csomag 1 fürdőhöz 56 lei) női és idegbajt, szív- és véredénybántalmakat teljesen gyógyít. Prospektust díjtalanul küld.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy közvetlenül a főlerakatnál; **Dr Oberth J.** Korona gyógyszerár Medias—Medgyes.

* **Átépitik az Apolló-palota fűtőkészülékét.** Az állandó választmány egyik legutóbbi ülésén elrendelte, hogy az Apolló-palota központi fűtőberendezését — amelyet eddig fával és koksszal fűtöttek — át kell építeni nyersolajra, amely lényegesen olcsóbb és ötven százalékos olcsóbbodást jelent ugy a városnak, mint a lakóknak. A fűtőkészülék átépítésére már nyilvános árlejtést is kiírtak, de az építési munkálatokat még nem kezdték meg. A lakók egy része tegnap felkereste Popa Mihályt, a gazdasági ügyosztály vezetőjét, aki méltányolta a lakók türelmetlenségét és megígérte, hogy utána fog nézni, hogy a rendelkezésnek eleget tegyenek.

* **Eljegyzés.** Székely Irénke és Tooth László jegyesek.

Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire úszonnára Ovomaltine-t. 33

* **Egy 7 éves kisfiu felgyújtott két uccát.** Budapestről jelentik: Varad mezővárosban egy 7 éves kisfiut megdorgált az anyja, a miért a kisfiu bosszúból felgyújtotta édesanyja házat. Nagy szélvihar kerekedett éppen, amely a tüzet átvitte a szomszédházra is és percek alatt két egész sor ucca lett a tűz martaléka, a kis gyerek bosszujából.

* **Halálozás.** Özv. Weisz Mórné, sz. Friedmann Antónia szombaton reggel, 74 éves korában, hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése f. hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor lesz a Sáne-ucca (Str. Grivitei) 7. számú gyászaházból. Halálát a város több előkelő családja gyászolja.

* **Egy Urodonal-kúra meggyógyítja az idegrángásokat, fejfájást, köszvényt, idegességet és felfuvódást.** Az Urodonal oxidálja a zsírt, elősegíti a test helyes táplálását, eltávolítja a felesleges savakat a testből. Urodonal a legelterjedtebb gyógyszer az egész világon.

* **Halálozás.** Özv. Fehér Józsefné, szül. Gering Erzsébet 72 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor megy végbe a Halász-uccai gyászaházról.

* **Rádióháboru a szovjet ellen.** Berlinből jelentik: A szovjetrádió, mint ismeretes, rendszeres politikai előadásokat rendez, amelyeknek keretében propagandát fejtenek ki és lázítják Európa és Amerika munkásságát. A német és francia kormány most erőlyesen fog tiltakozni a szovjet rádiópropaganda előadásai ellen. Rádióháborút fognak indítani a szovjet ellen és ugyancsak rendjet-viszonyokról, kulturáról és megélhetésről szereznek fognak tartani előadásokat a szov-

Pinty és Ponty
mint muzsikusok
Heyman Szinkörben!

* **Hetényi kis komédiája.** Hetényi Elemér, a kolozsvári és nagyváradai színházak volt főrendezője „Kis Komédia” társulatával gondos előkészületek után erdélyi turnéra indul. A „Kis Komédia” első állomása Margitta lesz, ahol e hó 14-én, csütörtökön fognak először bemutatkozni és amelyen a váradi színház tehetséges naivájának, Parlai Ilonkának vendégfelléptével a Fruska kerül bemutatásra. A kiváló művésznőt alkalma lesz megismerni Margitta közönségének is, hogy sikeres és ragyogó művészetében gyönyörködhessenek. A többi napokon a Kis herceg és a Legszebb tangó operettek és a legújabb slágerek, táncok, kuplék kerülnek műsorra.

* **Új kozmetikai orvosi rendelő nyílt** meg Budapesten, IV. Bécsi-utca 1. alatt. Az intézetben, amely a legmodernebb gépekkel van felszerelve, szépségápolással, bőrgyógyászati kozmetikával és kozmetikai sebészettel (orr-, fülcorrectura, ránceltávolítás) foglalkoznak.

* **Építőiparosok gyűlése.** Az építőiparosok szakcsoportjába tartozó építész, építőmesterek, kőműves és ácsmeister, valamint cserepező iparos urakat felkérjük, hogy május 13-án, azaz szerdán délután 6 órakor az Iparoskör helyiségében rendes évi tisztújító közgyűlésre megjelenni szíveskedjenek. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés június hó 20-án ugyanott és ugyanabban az időben lesz megtartva. Elnökség.

* **Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemérzetben szenved, ha hasgöres, szívfájás, mellnyomás és fuldoklási rohamok kínozzák, akkor igyék reggel éhgyomorral 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértolulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önmérgezéséből származnak, a **Ferenc József** víz kitűnően beválik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

* **A fekbérmentesség idejének számítása.** A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a C. F. R. vezérigazgatósága úgy rendelkezett, hogy a fekbérmentességi hat órás határidő ne a vagonnak az állomásra érkezésétől, hanem a címzett értesítésének idejétől számíttassék. A vagonból ezen 6 óra alatt a C. F. R. állomás területére kirakott áruk elszállítására 24 óra engedélyezendő minden díj vagy illeték fizetése nélkül.

* **Új órák, ékszerész, látszerész,** Kossuth-utca 7., Cion-templommal szemben. Karórákhoz minden alaku üveget és receptre szemüvegeket speciálisan készítünk.

* **Az N. T. E. női kézilabda-csapata és** hölgyatlétái ma délután 4 órakor a Kert-utca 11. szám alatt szakosztályi ülést tartanak.

* **A Nagyváradai Iparosok Temetkezési Egyesülete.** Értesítjük egyesületünk „A” csoportjának tagjait, hogy dr. Kazay Kálmán tagunk meghalt. (273-ik halott.) A „B” csoportból pedig Papp György tagunk meghalt. (114-ik halott.) Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lej minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőnknek.

Elsőrendű minőségű

Réz kénpor

nagybani és kicsinybeni eladás

Niszel és Faragó Rt.

Fűszernagykereskedés, Oradea.

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa utca) 10.

Háztulajdonosok figyelmébe.

Falak nedvességét biztosan, gyorsan és tökéletesen csak a „**BUER**” vegyiannyaggal távolíthatja el. Egy 3 kg. doboz ára 100 lei, amely 8² szárítására elegendő. Minden dobozhoz használati utasítás mellékelve.

Ne tévesse össze a „**BUER**” anyagot más preparátumokkal, amelyek csak eltakarják, de nem szüntetik meg a nedvességet.

Megindult a tisztogatás Biharmegyében is...

I. C. Puscas kormánybiztos, Szatmármegye prefektusa Nagyváradon

Fildán Emil dr. főügyész felsőbb megbízást kapott különféle állami és magánintézmények ügymenetének felülvizsgálatára

A vizsgálatok megejtésére Angel váminspektor és egy szeszinspektor Nagyváradra érkeztek

A nemzeti parasztpárti kormány bukása óta nap-nap után újabb és újabb meglepetések kerülnek napvilágra. Volt magasrangú tisztviselők viselt dolgai, nagyszabású sok-sok milliós visszaélések s általában olyan törvénytelen ténykedések, amelyekkel nemcsak súlyosan károsították meg anyagilag az államot és vétettek egyesek érdekei ellen is, hanem az állami közigazgatás erkölcsi züllését is elősegítették. Jorga kormányelnök vaskézzel fogott hozzá a panamái kinyomozásához és már eddig is sok milliós visszaélések nyomára sikerült rájönni.

Biharmegyében és Nagyváradon ez ideig még tényleges vizsgálatot nem tartottak, azonban már napok óta süttögték, hogy a kormány elhatározott szándéka, hogy purifikáló munkáját az egész országra kiterjeszti és így Bihar sem fogja sorsát elkerülni. Amióta dr. **Sofronie** György prefektus átvette a vármegye vezetését, számtalan bizalmas értesítést kapott, amelyek igen súlyos vádakát tartalmaznak a nemzeti parasztpárt néhány oszlopos tagja ellen. Ezenkívül **Szilágyi** Demeter feljelentést tett dr. **Roxin** Tódor ügyvéd, volt képviselő ellen a nagyváradai ügyészségen, egyben a feljelentés másolatait külön futárral küldötte meg a kormányelnöknek és igazságügyminiszternek, kérve a sürgős vizsgálat elrendelését. Szilágyit a feljelentés megtételére az indította, hogy dr. **Roxin** Tódornak egy volt szeszgyári alkalmazottja törvénybe ütköző üzelmeket hozott tudomására, amelyeket állítólag a dr. **Roxin** Tódor tulajdonát képező szeszgyárban követtek el. Hogy ennek a feljelentésnek van-e alapja, azt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Ugyilátszik ezek a dolgok indították az illetékes hatóságokat arra, hogy Biharmegyében is megkezdjék a vizsgálatokat. Pénteken este Nagyváradra érkezett **I. C. Puscas** esperes, kormánybiztos és látogatást tett dr. **Sofronie** György prefektusnál, akivel hosszabb, bizalmas természetű tárgyalásokat folytatott, amelyek során megbeszélték a különféle teen-déket.

A tisztító munka megkezdésének egy másik igen fontos momentuma, hogy

Fildán Emil főügyész felsőbb megbízást kapott a különféle állami és magánintézetek ügymenetének felülvizsgálatára

és erről a kormányintézkedésről a prefektust is értesítették, kérve, hogy az adminisztrációs szervek legmesszebb menő támogatását biztosítsa a főügyésznek. Erre vonatkozólag a prefektus azonnal megtette az intézkedéseket és a közlekedés megkönnyítése céljából a vármegye egyik autóját a főügyész rendelkezésére bocsátotta.

Tegnap az első vizsgálat már meg is kezdődött. Reggel Nagyváradra érkezett **Angel** kolozsvári vámfőinspektor és a pénzügyminisztérium egyik szeszfelügyelője és egyik nagyváradai szeszgyárban könyvszakértővel

megjelenve, megkezdtek a gyár ügymenetének felülvizsgálatát.

A gyárvizsgálattal kapcsolatban, mely néhány napig fog tartani, hivatalos kommunikét nem adtak ki, de illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ezzel a ténnyel Biharmegyében is megkezdődött az a széleskörű vizsgálat, amelyet Jorga miniszterelnök vasszigorral akar keresztülvinni az egész országban, hogy véget vessen az államot milliárdokkal megkárosító garázdálkodásának.

Sylvester Schäffer

a világ egyetlen univerzálművésze május 13 és 14-én fellép a Kath. Körben

Hosszas utánjárások és nagy anyagi áldozatok árán sikerült lekötöni a sikeres közép-európai turnén lévő Sylvester Schäffert, a világ egyetlen univerzálművészesillagát, az artisták királyát. Schäffer hosszas kérésre végre engedett merev elzártkózottságából és hajlandónak mutatkozik átjönni Romániába, hogy néhány nagyobb városban művészetével bámulatba ejtse a közönséget.

Schäffer Sylvester ugyanis univerzálművész, ami annyit jelent, hogy mindent tud, mindenben művészt produkál. Fest, hegedül, énekel, célbalő, zsonglörösködik, állatidomító, műlovar, színész, bűvész, erőművész — mindezt szünet nélkül, pihenés nélkül, egyhuzamban. Schäffer egyedül játszik, mert egyedülálló tehetségével husz artistát, husz kitűnő művészt jelent és egymaga végigjátsza a világ legszenzációsabb és legötletesebben összeállított varieté-műsorát.

Schäffert turnéjára elkíséri Lilly Krüger is, a berlini állami opera szólótáncosnője, aki könnyed táncsámaival méltóan illeszkedik bele világhíres partnere műsorába. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában kaphatók 100, 80, 60, 50, 40 lejes árban.

Költözködők figyelmébe!

Butorszövet, szőnyeg, függöny, matrac, roletta grádli szükségletét

legolcsóbban

Vadász és Schönfeld cégnél

szerezheti be.

Színház

HETI MŰSOR:

Vasárnap (május 10.) este 9 órakor: **Aranyóra**, Szép Ernő mesejátéka, Parlaghy Ilonka felléptével. Olesó helyárrakkal.

Hétfő (május 11.) este fél 9 órakor: **Lámpaláz**. Operettujdonság bemutató. Sorozatszám 185.

Kedd (május 12.) este fél 9 órakor: **Lámpaláz**. Operettujdonság 2-odszor. Sorozatszám 187.

Szerda (május 13.) este fél 9 órakor: **Aranyóra**. Ujdonság, Parlaghy Ilonka felléptével. Sorozatszám 188.

Csütörtök (május 14.) délután 5 órakor: **Aranyóra**. Ujdonság, egységes helyárrakkal. Sorozatszám 189.

Csütörtök (május 15.) este 9 órakor: **Lámpaláz**. Operettujdonság 3-adszor. Sorozatszám 190.

— A hét összes előadásaira a jegyeket már árusítja a színházi pénztár, amely a színház baloldalán van.

A Lámpaláz hétfőn, kedden és csütörtökön van műsorra tűzve.

Aranyóra. Vasárnap este, szerda este és csütörtökön délután 5 órai kezdettel kerül színre olesó helyárrakkal. Minden előadáson Parlaghy Ilonka felléptével.

Rádió-Műsor

Vasárnap, május 10.

Budapest. 9. Ujsághírek. Kozmetika. 10. Egyházi zene és szentbeszéd a Budavári Királyi Mátyas-templomból. 11.15. Evangelikus istentisztelet a Deákterti templomból. Prédikál dr Raffay Sándor püspök. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Városi Színház zenekarának hangversenye. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. Felolvassa: Papp Jenő. 2. Gramofonhangverseny. 3. Gyermekjátékszóra. 3.30. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Bartossik Béla: Hogyan lehet pótolni a hiányzó istállótrágyát. 4. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. (Rádió Szabad Egyetem). Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.10. Anyák napja. 6.10. Emlékezés Dankó Pistára. Móricz Pál előadása Kurina Sini és cigányzenekarának közreműködésével. 7.10. Sport- és löversenyeredmények. 7.30. A székesfehérvári Városi Dalegyesület jótékony célú előadása a székesfehérvári Vörösmarthy-színházból. Cigánybáró. Dalmü 3 felvonásban. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Csányi István és cigányzenekarának zenéje.

Hétfő, május 11.

Budapest. 9.15. Az I. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 12.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 4. Asszonyok tanácsadója. 5. A városbatódulás. Ifj. Lersch Andor dr előadása. 5.25. Gróf Vay-Mikes Sárolda hangverseny ábránd. 5.50. A falu társadalmi problémái. Dr Konez János előadása. 6.20. Német nyelvoktatás. 6.50. Pusztai Sándor magyar nótákat énekel Pertis Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 8. Olympia. Dr Mező Ferenc előadása. 8.30. Európai hangversenyközvetítés Belgrádból. A belgrádi szimfonikus zenekar hangversenye a belgrádi Operából. Vezényel Stevan Hristic, az Operaház igazgatója. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Gramofonhangverseny.

**Kapucinus-ucca 11 sz. alatt
3 üzlethelyiség kiadó**

Két helyiség ára 15.000 lei
egy 20.000 leiért. —
Értekezni ugyanott.

Amerikát is lehengereli Nagyvárad az ötlet terén

Repülőgép, rádió, távolbalátás és még sok más: mindez a mai generáció előtt megszokott, természetes dolgok. Most ám olyan ritka dologról értesül a nagyközönség, amire eddig álmában sem gondolhatott. Szerkesztőségünk hűz olyan tartalmu levél érkezett, mely ha komolyságát a sokat jelentő aláírás nem igazolná, el nem hinné senki sem. Rendkívül érdekességénél fogva a levelet itt adjuk szó szerint:

Főszerkesztő Ur!

Vállalatunk a *Közérdek* r. t. rövid másfél éves működésre tekint vissza. Ezen aránylag rövid idő alatt, vállalatunk népszerűsége olyan fokra emelkedett, melyre igazgatóságunk előre nem számíthatott.

A ragaszkodásnak ezt a páratlan megnyilvánulását a *Közérdek* igazgatósága honorálni akarja. Igazgatóságunk a mai napon megtartott rendkívüli ülésén elhatározta, hogy f. hó 11-ike és június 30-ika között ingyen vásárlási napot rendez. A *Közérdek* sokezer tagjának biztos, visszavonhatatlan alkalmat nyújtunk, hogy a fenti időközben egy napon bárki hitelkeretén belül minden összeg erejéig ingyen vásárolhat a *Közérdek* kötelekébe tartozó áruházaknál. Így akarja a *Közérdek* r. t. honorálni azt a törhetetlen ragaszkodást, melyet sokezer tagja a vállalat iránt tanúsít. Főszerkesztő urnak vagyunk

kiváló tisztelettel

„KÖZÉRDEK R. T.

E levél hitelességét alátámasztja egy közjegyzői okirat, melyet szintén bemutatunk olvasóközönségünknek:

En, alulírott *Hárágus Stefan* kir. közjegyző hitelesen igazolom, hogy f. é. május hó 7-én napján megjelent nálam a *Közérdek* r. t. igazgatósága nevében *Kovács István* elnök ur, aki átadta nekem a *Közérdek* r. t. igazgatóságának f. é. május hó 5-én kelt írásbeli határozatát. E határozat kimondja, hogy a *Közérdek* kötelekébe tartozó összes áruházak 1931 május 11 — június 30-ika közötti 43 üzleti nap egyiken ingyen vásárlási napot rendez. Ez úgy történik, hogy a 43 üzleti nap eltelte után a *Közérdek* r. t. a 43 üzleti nap közül egyet jelenlétemben kisorsoltat. Azok, akik a kisorsolt napon vásároltak a *Közérdek* r. t. eladási helyein — bármily összegű legyen a vásárlás — a kisorsolt napon eszközölt vásárlásért megfizetni nem tartoznak. A kisorsolt napot idejében fogom közreadni.

Oradea, 1931. május hó 8-án.

HÁRÁGUS STEFAN

P. H.

kir. közjegyző.

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11: „Orvos, aki ölt” és „Első csók” Conrad Veidt, Huszár Puffy és Anny Ondra együtt. 10 és 12 lejes helyárrak.

Vasárnap d. u.: „Fehér hegyek fia”. Izgalmas, gyönyörű felvételekben gazdag hangos filmsláger. 3 órakor olesó helyárrak.

Hétfő: „Fehér hegyek fia”. A főszerepben: Renata Müller.

Kedd: „Fehér hegyek fia”. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Jön: „Hetedik parancsolat”. A főszerepben: Janet Gaynor, Charles Farrell.

A HEYMAN SZINKÖR MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor: Kettős matiné: 1. *Apák bűne*. Emil Jannings. 2. *Diktátor*.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: *Pinty és Ponty* vigjáték-műsorral 2 órai kacagás. Nagy kutya-film: *Brodway Melody* paródiája, előadja a kutya hadsereg.

Hétfő, kedd: *Pinty és Ponty* vigjáték-műsor, 2 órai kacagás. *Brodway Melody* paródiája, szenzációs kutya-film, előadja a kutya hadsereg.

Abinek a gyomra fáj,
vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése
van, az így n természetes

Bicsadi vizet

Számos egyetemi tanár által ajánlva.
Mindenütt kapható

Tavaszi oltások és újra-oltások

A város közegészségügyi hivatala közli

A nyilvános tavaszi himlőoltások és újra oltások május 12-től 16-ig történnek a következő beosztásban:

Az I. kerületben, a városi árvaházban Uri-ucca 8. szám alatt d. e. 11—1 óra között. Ebbe a kerületbe a következő uccák tartoznak: Bulv. Regele Ferdinand, Str. Gen. Berthelot, Str. I. C. Bratianu a 24. számtól, str. Ep. Ciorogariu az 58. számtól és str. Eroul Necunoseut páros számok, Str. Cimitirului a szőlőhegyekig bezárólag és Olaszi kerületnek a Körösökig terjedő része. Oltó orvos: Ilutia Teodor.

A II. kerületben, az államrendőrség épületében Tisza Kálmán-tér 3. sz. minden nap d. e. 10—12 óra között. Ebbe a kerületbe tartozik Olaszi keleti része a Bulv. Regele Ferdinand-tól és str. Pasteur kelet felé és a Podgeria. Oltó-orvos: dr Popa Demeter.

A III. kerületben, a str. Principele Mihai 7. sz. alatti Gerliczy-házban levő orvosi rendelőben mindennap d. e. 9—11 között. Ebbe a kerületbe tartozik: Száldobágyi-ut, str. Pasteur páros számok, megyei kórház, str. Gen. Berthelot, str. I. C. Bratianu a 25. számtól, str. Gen. Holban a 40 számig és a str. Eroul Necunoseut a páratlan számoktól, a szőlőhegy és a város észak fele fekvő része. Oltó-orvos: dr Crisan Sándor.

A IV. kerületben a gyermekkert helyiségében, a str. D. Cantemir 44. sz. alatt d. e. 10—12 között. Ide tartozik: a Piata Unirii str. Gen. Mosoiu, Calea Dorobantilor-tól az Össi-feléig terjedő egész városrész. Oltó-orvos: dr Popovici Valér.

Az V. kerületben, a Kert-uccai Tüzoltólaktanyában d. e. fél 10—fél 12 között. Ide tartozik a város azon része, amely a str. Dr V. Lucaciu, str. Morii, str. Minelor és Piata Unirii, str. General Mosoiu és Calea Dorobantilor. Oltó-orvos: dr Ciupa Lázár.

A VI. kerületben, a velencei rendőrségen Kolozsvári-ucca 63. sz. alatt d. e. 9—12 között. Ide tartozik a város azon része, amely a str. Dr V. Lucaciu, str. Cerna és str. Minelor-tól Velencéig terjed. Oltó-orvos: dr Domokos Sándor.

Az oltásokat és újraoltásokat a kerületi orvosok végzik.

Az oltási törvény értelmében beoltandó minden gyerek első életévében és újraoltandó minden gyerek a tízenkettedik életévig.

Az összes szülők, gyámok, nyilvános és magániskolák vezetői és ipari mesterek felelősek a gyermekek jelentkezéséért az oltásnál, újraoltásnál és az ellenőrzésnél.

A rendelkezés ellen vétők hivatalból üldöztetnek és a törvényben megszabott büntetés alá esnek.

FELHÍVÁS

Egy ügyfelem, Farkas Lajos István oradeai kereskedővel, Bul. Reg. Ferd. 1. egy bi-
zományi raktárra nézve társulni óhajt. Fel-
kérem nevezett cég összes hitelezőit, ameny-
nyiben én velük személyesen vagy levél út-
ján még eddig érintkezésbe nem léptem vol-
na, hogy követeléseiket három napon belül
nálam írásban bejelenteni sziveskedjenek,
mert ellenesetben a társulás létrejötte esetén
ügyfelem azokért nem szavatol.

Dr Vas Izsó, ügyvéd,
Oradea, Str. Ep. Pavel 14.

Az 1931-es lakbérleti törvény teljes szö-
vege dr Rozvány Jenő magyarázatával nyov-
más alatt. Kapható a szerzőnél, minden könyv-
kereskedésbe, e lap kiadóhivatalánál és a
Franklin-nyomdában. Ára 15 lej.

Molykár elleni megóvásra szőrméket, szőnyeget vigyük
LEICHER szücsbőz
 Uri ucca 4, Telefon 7-73

Apróhirdetések

CIRKVENICÁN töltjük szabadságunkat. A jugoszláv Adria gyöngye. Pension „Wien“ a strandon fekszik. Magyar és bécsi konyha. Tökéletes kényelem, mérsékelt árak. Magyarul beszélünk. Ingyen prospektus.

PAPLANSELYEM és gloth, kitűnő minőségben kapható Maradék Áruházban. Paplankészítést, áthúzást vállalunk. 13

SAJÁTKÉSZÍTMÉNYÜ gyönyörű ridikülök, bőröndök, nassaserek, pénztárcák, aktatáskákat gyári árban árusítjuk. Cégünk a Közérdek kötelekbe tartozik. Hartmann bőröndgyár Reg. Ferdinand 1. 22

MINTÁSSELYEMBEN exkluzív mintával Maradék-Áruház vezet. Rimanóczy-u. 13

Sajtkészítők figyelmébe.

A legkitűnőbb sajt a schweizi tejjel készült. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co. S. A. vegyészeti gyár, Cluj. Ugyanott kapható a sajtkészítés kézikönyve 20 Lei. Előzetes beküldés ellenében

Aki gyorsan és jó áron akar venni, vagy eladni, hamar akar megfelelő átláshoz jutni, alkalmazottat szerezni stb. — a Nagyváradi Napló apróhirdetéseit utján juthat célhoz.

HAZASSÁG

ALLAMI erdész vagyok, negyvenkettő éves keresztény ember. Nyugdíjképes állásom, saját földem, házam, mindenem van, de hiányzik házamból az asszony... Gyermekeim miatt is mielőbb nősülnöm kell. Vidéki életet kedvelek, házias, teljes című, névvel ellátott levelét „Nem hozományvadász“ jelleggel kiadói hivatalba kérem, ahonnan címemre továbbítják. (Postrest. mellőzve.)

LAKÁS

TÖBB csinosan butorozott szoba központban fűtés, világítás és takarítással együtt 1200 leiért azonnalra is kiadó. Bővebbet a „Metropol“-szálloda portásánál. 186

1 uccai szoba konyhával és mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Vámbház-u. 33. 5029

KIADÓ 3 szobás modern, komplett lakás Kosuth-u. 8. Ugyanott egy használt fürdőkázan kerestetik. 14

AZONNAL KIADÓ Rákóczi-ut 22. sz. házban egy 2 szobás lakás. Cím a házmesternél.

SZÖLÖBEN, déli fekvésű, terraszos, egy szoba konyhát keresek. Várady Zsigmond-ucca 11. földszint. 10

3 SZOBÁS modern lakást keresek azonnalra, vagy aug. 1-re. Cím Mészáros-u. 4. házfelügyelő 5013

KÉTSZOBÁS lakás, szép nagy gang, mellékhelyiségekkel kiadó azonnal. Körös ucca 16. Ugyanott egy 2 szobás lakás június 1-re. 5014

EGY 2 szobás konyhás lakás, ugyanott még egy 2 szobás konyhás lakás május hó végére kiadó. Cím: Rákóczi ut 22. házmesternél.

Eladó házak

WEINBERGER ÉS RÉVÉSZ
 Ingatlan közvetítési iroda közlése:

Jövedelmező bérház Hármass-uccában, 18% hozammal, 1 millió leiért;

Üzletház 200 ezer lei jövedelem, 950 ezer leiért;

Uri magánház 6 szobás lakással, teljes komforttal, a város legszebb helyén, a Bémer-tér tözsomszedságában, 1 millió leiért;

Uri ház Szent László-tér mellett, 6 szobás lakással, gyönyörű parkos udvar és kerttel 950 ezer leiért;

Üzletnek alkalmas ház, a város legforgalmasabb helyén 250.000 leiért;

Üzletház a Nagypiac téren, jövedelm az üzleten kívül 60.000 lej, 380.000 leiért.

Több kisebb-nagyobb jól jövedelmező magán- és bérházak, telkek a Vámbház-uccában.

Keresek megvételre 4-5 holdas szőlőt.

Érdeklődni hétköznap az irodában Szent János-ucca 4. Szombat és ünnepnap Weinbergernél, Kommendáns-rét 1.

MODERN 2 és 4 szobás lakások azonnalra kiadók. Baross-u. 1. 5030

KIADÓ azonnalra egy szobás-konyhás lakás, esetleg üzlethelyiséggel. Az üzlethelyiség, mely bármilyen célra alkalmas, külön is kiadó. Aradi-ut 3. Diósi. 3029

ADÁS-VÉTEL

IZLÉSESE függönykeltető, olesón, Maradék Áruházban vehet. Fehér és ekrű tüll érkezett. Rimanóczy-u. 13

EGY szép nagy Ficus, előnyös árban eladó. Cím a kiadóban. 5031

NYITOTT könyvvállványt vagy könyves polcot megvételre keresek. Dr. Kertész str. Saguna No. 2. Telefon 182. 5032

FÉRFIING anyagok, feltűnő olesó árban kaphatók. Férfiinget méret után készítünk. Prima 1 méter selyem pouplin 79 lei. Maradék Áruház Royal mellett. 13

KÜLÖNFÉLE

MÁRIA királyné-téren, a Hackmayer-féle modern üzlethelyiség, Vlahuta-ucca 3. sz. alatti házunkban két modern, gőzfűtéses üzlethelyiség és Vlahuta-ucca 1. sz. alatti házunkban többkisebb üzlethelyiség és egy udvari műhely azonnalra kiadók. Értekezni Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Mária királyné-tér 4. 5033

MÉHÉSZKEDNI eredményesen csak úgy lehet, ha megtanulod tőlem azok rendszeres kezelését, 30 évi gyakorlat után, egyuttal megmutatom a legjobb kaptárt is, mellyel érdemes méhészkedni. Modern méhészet berendezését vállalom. Temető-ucca 12-a, Stemmer. 5016

KIHORDÁSRA és bent étkezésre, kitűnő házikoszlót adna, (25 lei egy ebéd) rendes tiszta család. Széles ucca 9. 5036

IN meiner Muttersprache unterichte ich un Haus und ausser dem Haus. Szigligeti ucca Hoffmann7. 5053

SZÉPSÉG-IFJUSÁG. A szépség és ifjuság megőrzésének útmutatója. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Ára 30 lej.

KLOR-féle borok

házi kezelésben és kicsinyben is kaphatók Caragi-alá (Ngárfa) u. 1 a. és Calea Apusului (Nagysötétág) 40, a következő mélyen leszállított árakon:

Vegyes literenként	10 —	Lei
Szeremi literenként	10 —	"
Kövidinka literenként	12 —	"
Furmint literenként	14 —	"
Rizling literenként	16 —	"
Siller édeskés literenként	16 —	"
Carbanet vörös literenként	17 —	"
Delavay literenként	17 —	"
Rajnai rizling literenként	22 —	"
Fehér burgundi literenként	22 —	"

Nagyobb mennyiségű vételnél megfelelő árendemény!

Arverési hirdetmény

Alulírott Banca Centrala S. A. Oradea közhírré teszi, hogy f. hó 11-én, hétfőn d. u. 4 órai kezdettel az intézet hivatalos helyiségében (Astória-palota földszint) dr. Zosim Chirtop kir. közjegyző közbejöttével késedelmes adósok terhére és veszélyére kizálogként lekötött különböző keleti és belföldi perzsa szőnyegek, eredeti olajfestmények és ékszerek kikiáltási áron alul is a legtöbbet ígérőnek darabonként elárvereztetnek.

Az árak minőségéért felelősséget nem vállalunk.

A vétel illetéke a vevőt terheli.

Banca Centrala S. A. Oradea.

Alkalmazás

Ebben a rovatunkban előfizetőinknek ingyen közöljük azokat az apróhirdetéseket, melyekben munkaalkalmat keresnek vagy kínálnak. Háztartási alkalmazottat és tanuló keresőt apróhirdetést csak díjazás mellett közöljük.

ALLAST NYER

KIFUTÓLEÁNY felvétetik, Rosenfeld. Teleki ucca 4. 5083

EGY fiatal ondolás, manikűrös leány, vidékre azonnalra felvétetik. Cím és feltételek a kiadóban. 12

VIZVEZETÉKSZERELŐT, Gyár uccai 21 sz. házamnál való munkálatra keresek, Dr. Zimmer Samu, ügyvéd. Bul. Reg. Ferdinand 10. II. e. 8. 5037

ALLAST KERES

FILET munkát szépen és olesón készítek, levelezőlap hívásra házhoz megyek. Cím a kiadóban. 5034

ÜZLTEBE, vagy zsidó étterembe nagy gyakorlattal rendelkező urilány ajánlkozik. Cimeket a kiadóba kér.

PERFEKT német-magyar, gyors- és gépiró, levelező hosszabb gyakorlattal állást keres. Cimet kér „Német“ jelígre a kiadóba. 2072

JÓL főző mindenese uri házhoz bejárónőnek ajánlkozik. Kórház ucca 21. Vighné. 5025

Hólyagpapir

a legolcsóbb árban

Helfy József utódánál

Avram lancu u. 7. sz. kapható.

Sylvester Schäffer

az

artisták királya

A VARIETÉK LEGNAGYOBB ATTRAKCÓJA
 MÁJUS 13-ÁN ÉS 14-ÉN A KATH. KÖRBEN
 HELYÁRAK: 100, 80, 60, 50, 40 LEI.

JEGYEK A HEGEDÜS
 HIRLAPIRODÁBAN.
 KAPHATÓK